

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-szeresben petít sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

Nyitór sor 40 fill.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül.
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 151.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, február 11.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelk: Több ösztintéséget!
Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése.
Emléktáblát Boczkó Dánielnek.
Ujjalakult egyesület.
Hartmann Samu orgazda.
Husz Ábrahámot felakasztották.
Kardosék a fogházban.
A külügyi költségvetést elfogadták.
A községi bírói állás.
Tárca: A boszu. Írta: Henry Kistemeckers.

Több ösztintéséget!

— Level a szerkesztőhöz. —

Arad, február 10.

A kulturhivatalról, erről a közderült-
ségbe fuladt ügyről, elevenre tapintó igaz-
ságokat ír az egyik aradi hetilap. S eze-
ket az igazságokat nemcsak azért ismét-
lem, mert Aradon, sajnos, huszszor is el-
kell mondani valamely igazságot, hogy
azt meghallják, ötvenszer, hogy megért-
sék és kilencvenkilencszer, hogy megszív-
leljék, hanem, mert ezzel kapcsolatosan rá-
akarok mutatni a városnál divatozó mód-
szerre, a melybe minden ügyet betakarnak.

És ez: az ösztintéségek abszolút hiánya.
A törvényhatósági bizottsági tagnak, a
polgárnak, a ki szabad idejét a város
ügyei iránt való érdeklődésre fecsérli, ket-
tős dolga van, a mikor a tanács, vagy
valamely ügyosztály javaslata kerül elé.
Először meg kell néznie, vizsgálnia elő-
ről. S ha ezzel elkészült, jön a nehezebb,
a vesébe világítás, a jövődöbe való
távészövezés tudománya. Azt kell kideri-
tenie: mi az, a mit ebben a javaslatban,
abban az előterjesztésben nem mondtak

el, mi ennek az igazi háttere, a tulajdon-
képeni háttere?

Igy voltunk a városi tisztviselők drá-
gasági pótlékával. A tanács a törvény-
hatóság szemét egy csodálatos számtani
művelettel kápráztatta el. A város ki fog
adni ötvenkétezer koronát, de ez az ösz-
szeg mégse fog hiányozni. A tisztviselők
megkapják a pénzt, de a polgároknak
mégse kerül semmibe. Most, hogy a mi-
nister ötöst adott erre a számtani dol-
gozatra, s a város is utánanéz: hát ki-
derül, hogy az mégis pénzbe fog kerülni;
csak az a kérdés, vagy a mai zsebünk-
ből akarjuk kiadni, hogy pedig a holnap-
nak biztosan növekvő kiadásait akarjuk
annak eltölgatásával szaporítani. A kettő
között igazán nehéz a választás.

Ilyen elburkolás az, amelyet mi csak
sejtve látunk, a város egyes alapjaiból
való kölcsönözgetés. Kisegítésnek talán
megjárja ez, de rendszernek sok. A város
hovatovább adósa a templomépítési, a cse-
lédmenedékház, a csatornázási, meg egyéb
alapoknak s holnap talán a közlegelő-
alpból, a vértanu szobor kerítésének fen-
tartására szolgáló alpból fog kölcsön
venni. Igaz, hogy ezek az alapok a leg-
kulánsabb és a legtűrelmesebb hitelezők,
de elvégre azoknak is megvan, vagy meg-
lesz a rendeltetésük. S nem lehet eltérni
attól az elvtől, hogy a város folyó szük-
séletei csak a folyó bevételekből fedezhe-
tők. Ha azokból nem telik, — hát ösz-
szebbre kell vonni a szükségleteket, ha
még olyan természetesen és még oly in-
dokoltak is.

S most szóljunk a kultur-bogarászat-
ról. A szeg végre is kibujt a zsákból s

kiderült, hogy a kulturtanácsosság főként
azért volt szükséges, hogy Kovács Vincé-
nek új állást teremtsenek. Kovács Vincé-
nek érdemeit, a városnak szerzett intéz-
mények jelentőségét, fáradhatatlan szer-
vező és alkotó képességét senki se akarja
kétségbe vonni. De azt csak Kossuth Fe-
renc kívánhatta, hogy a kereskedelmi mi-
nisteri szék hozzá idomuljon. (Ámbár
mégis csak ő idomult a ministeri szék-
hez.) A tanács nem kívánhatja, hogy az
iskolafelügyelői állás Kovács Vincéhez ido-
muljon, illetve azokhoz az igényekhez,
amelyeket Kovács Vince ez ellen támaszt,
s annyira menjen az idomulás, hogy a
kedvéért még a hatéves tisztujtás alól is
kivétel legyen ez a kényelmes kultur-fau-
teuille. Maradjon meg ez az állás annak,
ami volt: iskolafelügyelői hivatalnak.

És ez alkalommal jó lesz szót emelni
a címkórság ellen is, amelynek a város-
nál ez az ügy a második megnyilatko-
zása. Az első, sajnos, megtörtént, a mi-
kor a város gépészmérnökének: „a városi
gépüzemek igazgatója” címet adták. Hát
ebben van egy kis fontoskodás. Ha a vá-
rosnak lesznek gépüzemei, akkor ugyis,
mindeniknek élére külön üzemvezetőt,
vagy igazgatót kell tenni: s addig
nincs értelme olyan főparancsnoknak,
akinek nincsenek alparancsnokai. Most
pedig itt van: a kulturtanácsos. Az-
zal indokolják: a városnál olyan nagy
kiterjedésű és fontos az iskolaügy, meg
az ezzel kapcsolatos kultúra, hogy ennek
külön tanácsosi szék kell. Hát mindenek
előtt a kultúra olyan óriási szféra, hogy
azt nem is lehet egybefogni. A színeszet, a
melyet frázis-nyelven kulturmissziónak

A boszu.

Írta: Henry Kistemeckers.

— Pompás idő, ugye uram? Odalenn dé-
len biztosan nagyszerű idő vár reánk. Remé-
lem, a szakaszban egyedül tölthetjük majd az
éjjelt... Csak Lyonban kell ráordítani a ka-
lanzra, ha ki akarná nyitni az ajtót. Niz-
sáljg utazik?

— Monte-Karlóig.

— Ah, kacarkodni akar a szerencsével.

— Dehogy is! A roulette-tel nem törő-
döm... Azért megyek csak, hogy az evezős
versenyen jelen lehessenek.

— Valóban, magam is azért utazom.

— Érdeklődik hát az evezés iránt?

— Imádom, uram, igen, imádom. Elragadó
sport. Pompás benyomásokat kelt. Aztán, egy
motoros csónak volt az, amelyhez életemnek
legkülönösebb kalandjai fűződnek. Megengedi,
hogy emondjam őket... None, ne fítorítsa
el azért az arcát?... Azt hiszi, mesét akarok
csak föltalálni?... Téved uram, nagyon vi-
dám história lesz. Szavamra mondom, nagyon
mulattató.

— De uram, nem 's kételkedem benne.

— Hallgassa meg hát, amit mondok. Azt
hiszem, a dolog a rövid bevezetés után mind-
járt érdekelni fogja.

— ... Három év előtt uram, törvényes
birtokosa voltam egy gyönyörű asszonynak,
akit imádtam, továbbá egy motoros csónaknak,
amely a modern ipar terméke volt. Valóságos
kis csoda (a csónakról beszélünk), nagyoknak
való játékszer, amelynek örültem, mint egy
gyermek. Különbözn gyermek is voltam akkor-
ban. Azóta uram, sajna, megvénültem egy
kissé.

Tavaszzal feleségemmel és csónakkal
Agay-ben telepedt-m le. Ismeri-e Agay-t? Bá-
jos kis fészek a Rivierán... De a tenger na-
gyon hamis, nagyon veszedelmes ott, a hullá-
mok mindig rosszak. Mindegy, a csónak min-
dennap bevezett a halászok kikötőjébe, míg
egy napon... Horgomat kivettem, csakha-
mar éreztem, hogy valami rátűződött. Kihajol-
tam és hirtelen beleestem a tengerbe. Mondha-
tom, eredeti módia a fürdőzésnek. Alánhatom
is önnek, mint nagyon kellemes meglepetést.

Kevésbé kellemes volt azonban, sőt fájdal-
mas volt, aminek ezután tanuja voltam. A csó-
nak folyton távolodott tőlem, feleségem ugy-
lászott, rémült kézmozdulatokat vet felém. Vi-
gyázatlanságból a ighanem megindította a gépet
és a csónak sebesen eliramodott.

A hullámok egyra növekedtek. Mind fenye-
getőbben zajlottak körülöttem. Kiáltottam is
hangosan, de hangom beléveszett a tenger mo-

rajlásába. A csónak már kis pontnak látszott.
De én csak arra figyeltem és csodálkozva vet-
tem észre, miként fut be a kikötőbe. Kormá-
nyozták-e hát? És ha igen, mért nem én felém?

Uram, úsztam, akár egy csuka. Ugy érez-
tem, hogy el vagyok veszte és fejem fölött
utoljára nyugszik le a nap.

Mint láthatja, nem egy történet. A testgya-
korlatokat mindig szorgalmasan űztem, edzett
voltam és minden erőmmel fölvettem a küz-
delmet az ár ellen. Estére már fogytán volt
erőm... De hagyjuk e tragikus órákat...
Egy szegény olasz halász fogadott föl bárkájába,
abban a pillanatban, mikor már csaknem ál-
merültem.

Másnap Porto-Mauriceion kötöttünk ki.
Még aznap este Agayba utaztam és fölkeres-
tem a villámát... Haha!... Most figyeljen
ide uram. A történet itt furcsa fordulatot vesz.
Egy ablakon át a feleségemet pillantottam
meg, amint egyik benső barátommal csevegett,
akinek Nizzában volt villája és hetenkint két-
szer háromszor élvezte vendégszeretetünket...
Ez is az ő napja volt... Ott volt. Jó hírt
hallhatott, mert arca sugárzott az örömtől.
Nőm arcát is derűtség árasztotta el... Köz-
ben barátom ajka a feleségem ajkával találko-
zott, buzgón csókolództak. Haha!... soha
sem láttam ennél mulatságosabb jelenetet! Igen.
De a fejem, másnap... Képzelse csak, uram,

szoktak cifrázni, nem kultúra? Az egyesületi ügy, sőt maga a sajtó ügye talán szintén a művelődés számlájára jut. S mindezt a kulturatanácsos könyvvezetésébe akarják utalni? Ha a rezzort fontosságáról van szó, — akkor Greén Nándor, mint iparhatósági biztos jogosan igényelhetne volna az iparügyi tanácsosi állást, Angel István dr. és Zubor Andor aljegyzők, mint az állatvásár okleveleinek kiállítói, az állategészségügyi tanácsosi címet, Kovács Antal rendőrhadnagy a bejelentési osztály vezetője a lakásügyi tanácsosi címet, nem szólva a vámtanácsos és számtanácsos címmel joggal számot tartó állásokról — s egészen mellőzve a szép szavakat hajszólo humoros csizmadiatól, aki föltétlenül fölvetette volna a kéjgáz-tanácsosi rangot. S ha az áll, hogy fontos hivatalokhoz okvetlenül hangzatos nevezetek valók, akkor a főkapitányt nálunk is rendőrigazgatónak kellene nevezni, mint Bécsben, vagy pedig rendőrfőnöknek, mint Párisban; a tanácsai iktatót segédhivatali igazgatónak s így tovább, a lehetlenségig.

A város vezetői ériék be annyi komikummal, amennyi ezekből a dolgokból eddig kiáradt — s helyette adjanak több őszinteséget, nyíltságot, mint amennyit eddig elárultak.

Egy polgár.

Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 10.

Vasárnap délelőtt tartotta az aradi pénzpiac egyik legkiválóbb tényezője, az *Aradmegyei Takarékpénztár*, évi rendes közgyűlést. Ez a pénzintézet, a melynek szoliditása és korrektsége országos hírű, tegnapi beszámolóján a pénzzel majdnem összeférhetetlen meglepően volt színhelye. A közgyűlésen megjelent részvényesek lelkes éljenzése, mely a közgyűlés elnöke, vezérigazgatója és igazgatósága felé hangzott, mintha több lett volna a sablonos bóknál, amely a dividendá emelkedésért kijár.

másnap a fejem egész szürke volt, az előző este még fekete. Mily mulatságos is az élet. Csak alkalmazkodni kell hozzá.

En hozzá is illeszkedtem a helyzethez, azt hitték, hogy meghaltam. Most csak arra törekedtem, hogy jól fölhasználjam szabad időmet.

Egy éven át kísértém nőmet és szeretőjét. A dolog annál könnyebben ment, mivel csaknem mindig együtt volt ak, nem volt rá szükség, hogy megduplázzam magam. Később, egyéb dologom úgy sem akadt, páratlan ügyességre tettem szert a tettetés, az alakoskodás művészetében. Fehér fürteim segítségemre voltak. Megtettem már azt is, hogy szomszédságukba ültem a vendéglőben, sőt — hiszle uram? — egy vonatszakaszban együtt töltöttük az éjelt! Hallgattam beszélgetésüket... Mit szól hozzá... ez pompás mulatság volt? Haha! én imádom az életet.

Egyszer nyáron, Bretagnában is követtem őket. Kédes eszmém támadt, tele gyöngédséggel. Hogy megvalósíthassam, a tettetés művészetének legmagasabb fokát kellett elérnem. Ez valóban igen nehéz volt. Azt a külsőt kellett fölvennem, amelyet egy évvel azelőtt viseltem, önmagamra kellett atvedítenem. Nem sikerült volna ez fáradság nélkül és különösen hajléktal nélkül!... De sikerült. Elmondom önnek, uram, hogy miként.

Elérkeztünk a befejezéshez... Figyeljen csak. Az ég tiszta, kék, napsugaras... feleségem és barátom csónakban kirándulást tet-

Benne volt az a polgári öntudat, a mely a korunk felfogása dacára megengedhetőnek mondja, hogy *erényeivel* büszkélkedhetik az is, a ki különben a büszkélkedést emberi gyengeségnek, ugyszólván bűnnek tartja.

Jelentősége van annak, ha egy pénzintézetről, a rideg érdekek gyűjtőhelyéről, meggyőződéssel mondhatjuk el, hogy polgári erényel vannak. Az aradmegyei takarékpénztárról el kell mondanunk, ha hűen akarunk beszámolni egy éves működésének tükréről, a tegnapi közgyűlésről.

Nemes önmérsékléssel, az üzletfélben a gazdasági válság ezernyi veszélyben vergődő embert meglátó képességről tesz tanuságot az igazgatóság jelentése, amely az utolsó esztendő gyarapodásának feltüntetése mellett jogosan hangsúlyozza azt is, hogy az aradmegyei takarékpénztár az elmúlt háborús esztendőben sem akart harácsolni. Megmaradt azon tiszteletreméltó korlátok között, melyet alapításakor megvontak azok a tiszteletreméltó férfiak, akik az aradi pénzpiac jó hírének eddig is feltétlen elismerést és tiszteletet vívtak ki. És ezen elvekhez hűségesen ragaszkodva, fényes üzleti eredményről számolhat be az igazgatóság, akit a részvényesek tegnap melegen ünnepeltek, mert érezték, hogy vagyonuk élesszemű és biztos kezű sáfárjai, széles látókörrrel, becsülettel szolgálják érdekeiket akkor is, ha a nagyközönség hivallgányait nemcsak kihasználják, hanem mindenki elismerésére méltóan ki is elégtlik.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósításunk szól:

Tíz órakor nyitotta meg *Szathmáry Gyula* kir. tanácsos, igazgatósági elnök a közgyűlést és megállapította, hogy az intézet pénztáránál 144 részvényes 1011 részvényt helyezett el 866 szavazatnak megfelelően. A közgyűlésen jelen volt 70 részvényes 542 részvényt, 442 szavazat képviselésében és így a közgyűlés határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére *Mandl Vilmos* dr.-t, hitelesítésére *Neuman Dániel*, *Keresztes Gyula* és *Wetsz Márkus* részvényeseket kérte fel.

Elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy az igazgatósági jelentés híven és kimerítően ecseteli azokat a súlyos bajokat, melyek tavaly a közgazdasági életre neheztek s el van mondva az az irányzat is, mely az igazgatóságot működésében vezette. A pénzintézet feladataul azt tűzte ki, hogy minden erejét

tek. Az evezők lágyan hasítják a vizet, ők mosolyognak egymásra, nagyon boldogok lehetnek.

Egy csónakon követtem őket. Ugyanoly ruha volt rajtam, fehér és vörös csikokkal, mint egy évnek előtte Agay-ben. A szerelmelek bakkája felé evestem. Tíz ölnyi távolságra érve, a vízbe ereszkedtem és csónakuk azon oldalra felé usztam, ahol nőm ült álmódorva, a hullámok gyűrűződését szemlélve. Kitértam karjaimat és vidáman kiáltottam:

— Jó napot, Yvonne! Nyujtsd hát ide kezdet, hogy fölkapaszkozhassam!

Eőbb rám bámult meredt pillantással, aztán rángatózni kezdett. Arcza halotthalovány lett, fogai vacogtak, kezei reszkettek. De én tovább, örömteljesen ujjongtam:

— Nyujtsd hát ide a kezdet, Yvonne! Csakhogy megmenekülhetek... Egy éve uszom már, elfáradtam...

Izonyos sikoly reszkettette meg erre a levegőt... Oh, uram, ez a kiálás! Hőrgöve, ordítva sikoltott, de számomra ez diadalmasan hangzott!... Azóta is ismétli a sikolyt mindennap délutáni három és öt óra között az örültek házában, ahova internáltam... Ha visszatérek Monte Karlóba, föl fogom megint keresni, három és öt óra között... Haha! az élet oly kegyetlen, megbocsátunk neki mégis az örömkért, amelyeket számunkra tartogat!

— Uram, fűtyölnek, Lyonban vagyunk. Vigyázzunk, nehogy a kalauz valakit bebocsáson a szakaszunkba... Védekeznünk kell... Kíván tán egy fejpárnát? Nem? Akkor jó éjszakát!

latba vetve, a hitelligények kielégítése mellett az egész üzleti életet bajoktól és sávaroktól megmentse. Örömmel jelenti, — ugymond — hogy az igazgatóság helyt állt úgy az intézetel, mint ügyfeleivel szemben. A részvényesek oly eredményről vehetnek tudomást, amely nem mindennapi, mert dacára, hogy a tőkefelemelés által a részvényesek száma szaporodott, az intézet a régi osztalékot fizeti.

Az elnöki előterjesztés után *Ring Géza* vezérigazgató olvasta fel a szépen megírt és háromszázötven millió koronás összefoglalómrol, 351098 korona tiszta nyereségről beszámoló igazgatósági jelentést. Majd a felügyelő bizottság javaslatát terjesztette elő, mely a nyereségelosztási tervet jóváhagyását kéri a közgyűléstől, amit az egyhangulag el is fogadott.

Az 1907. évi mérleg szerinti tiszta nyereség az előző évről áthozott 40,000 koronával együtt, mint megírjuk, 851,093 korona 45 fillér. Ezen összeg felosztását az alapszabályok (127. §) rendelkezésének betartásával a következőképen határozta el a közgyűlés:

1. A részvénytőke 5% kamataja 45,000.—
2. Az előző évről áthozott 40,000 korona és a részvénytőke 5% kamatjának levonása után fennmaradó 266 093 korona 45 fillér nyereségből:
 - a) a rendkívüli tartalékalapnak kerek összegben 30,000.—
 - b) 10% jutalék az igazgatóságnak 26,609.84
 - c) 3% jutalék a tisztviselőknek 7,982.80
 - d) 2% jótékony és kulturális célokra 5 321.87 69,914.01
3. A felügyelő-bizottság tiszteletdíja 1907. évre 3,000.—
4. 2250 db. részvény osztalékának 100 koronára leendő kiegészítésére fellosztalékul 180,000.—
5. A leltár leírására 7,000.—
6. Tisztviselői nyugdíjalap gyarapítására 6,179.44
7. Az 1908. évre átvettendő 40 000.—

Köpf János dr. emelkedett ezután szóíjár és hosszabb beszéd keretében indokolta meg az évi mérleg tételével bizonyítva, hogy miért jár a részvényesek részéről az igazgatóságnak és *Ring Géza* vezérigazgatónak, az egész tisztviselői karnak a legőszintébb elismerés és leg-hálásabb köszönet ügybuzgalmukért, puritán működésükért, az elért fényes eredményért.

Zugó tapssal és hosszantartó éljenzéssel emelte határozattá a közgyűlés *Köpf* dr. elismerést nyújtó indítványát.

A tárgysorozat második pontja értelmében igazgatósági elnököt kellett a közgyűlésnek választania, mert *Szathmáry Gyula* mandátuma lejárt.

Varjassy Lajos polgármester indítványára a közgyűlés viharos lelkesedéssel újból *Szathmáry Gyulát* tüntette ki bizalmával s egyhangulag elnökké választotta további három évre.

Szathmáry köszönettel fogadta el a választást mert — ugymond — szívesen működik közre azokkal, akiknek munkássága az ő intézetének is megfelel. Ő pedig csak a legjobbat akarta a múltban és ezt akarja a jövőben is.

Javaslatára a felügyelő bizottságba rendes tagul *Fuchs Ignácot*, póttagul *Tenner Józsefet* választották meg.

Az igazgatóválasztmány 16 tagjának is lejárt a megbízatása. A közgyűlés újból megválasztotta őket s az új választmány névsora a következő:

Barabás Béla dr., *Dálnoky Nagy Lajos* dr., *Éles Ármán*, *Hámory László* dr., *Hász Antal*, *Hász Sándor* dr., *Hörzel Bernát*, *Holländer Ignác*, *Holländer Sámuel*, *Kadas Kálmán*, *Keresztes Gyula* dr., *Köpf János* dr., *Králik Lajos* dr., *Kristórány János*, *Mairóvitz Mór*, *Raisinger Sándor*, *Réthy Viktor*, *Rosenberg Miksa* dr., *Rosenthal Adolf*, *Schwartz Adolf*, *Spitzer Ignác*, *Telnai János* dr., *Varjassy Lajos*, *Versár Mar-*

ton, Walder Gyula, Wallfisch Ármin, Weisz Márkus.

Mint hogy indítványok nem érkeztek be, az elnök a közgyűlést ezzel bezárta.

A közgyűlésen jelen voltak:

Szathmáry Gyula, Bing Vilmos, Neuman Samu, Kintzig János, Wadovszky Gusztáv, Ring Géza, Glück Károly, Lészai Sándor, Salgó B. Béla, Rosenberg Miksa dr., Szathmáry Mihály, Tagányi Gusztáv, Fodor Gyula, Kopp János, Mategowaky Károly, Bock Róbert dr., Mandl Vilmos dr., Bing Lajos, Raucher Emil, Domonkos Gyula, Mresch Gyula, Tenner József, Sarlot Domokos, Neumann Herman, Verzár Márton, Kenedi Ervin, Donáth Simon, Kertész Miksa dr., Sugár Károly, Verzár Béla, Istvánffy Béla, Dániel László, Ées Ármin, Weisz Dávid, Steiner Vilmos, Reicher Károly, Varjassy Lajos, Domonkos Lajos, Braun Mór, Szende Tivadar dr., Mihályi Agoston, Köpf János dr., Mikolay Lajos, Bing Hugó, Kádas Kálmán, Lukacs Lajos, Löffler Jakab, Tisch Mór dr., Friedmann Ede, Neuman Dániel, Fuchs Ignáz, Luchy József, Weisz Markusz, Dániel Endre, Steiner József, Keresztes Gyula dr., Ring Béla dr., Scharfner Sándor, Reiniger A. S., Werner Károly, Réthy Viktor, Ifj. Neuman Adolf, Schwarz Hermann, Schwarz Adolf, Rádli Mór, Reicher Emil, Lichtmann Manó, Kohn S. N., Szakoleczay Lajos, Tagányi Sándor dr., Dálnoki Nagy Lajos dr., Domonkos József, Klein Sándor, Wallfisch Ármin, Funkelstein József, Steinitzer Pál dr., Pick Ernő, Nemes Géza, Mandel József, Sztojka János, Székely Hugó dr., Székely Árpád, Tapolicsányi Kálmán, Kohn József.

Emléktáblát Boczkó Dánielnek.

Az utcai harc polgár-hőse.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Arad, február 10.

Abból az alkalomból, hogy február nyolcadikán leplezték le lélekemelő ünnepek között Asztalos Sándor emléktábláját, az utcai harc egyik kortársa a következő érdekes sorokat intézte lapunk szerkesztőjéhez:

O. vastam b. lapjának f. hó 9-iki számában „Arad gyászünnep” című cikkét és megdöbbentett Arad régi lakóinak hálátlansága. Fajdalommal vettem észre, hogy az utcai harcnak főhőséről, Boczkó Dániel polgári királyi biztosról teljesen megfeledkeztek. Kétségtelen, hogy Asztalos hő volt, aki életét tette a haza ügyéért kockáztára; de mint katonának ez volt hivatása és kötelessége, de nem a polgári tisztviselőé, aki legelől járt a veszélyben. Kezében egy botot tartva magasra.

Én, mint szemtanú, hitelesen mondhatom el az akkori eseményeket.

Nőm és én, az állandó bombázás dacára állandóan Aradon laktunk. Üzletünk volt a Szabadság tér és Simonyi-utca sarkán, ott, ahol most az *Illica Testvérek* helyisége van. 1849. február 8-án kora reggel kezdték a várból a várost lövegni s úgy 10 óra tájt hirtelen megszűntek, egyszerre a mai Háltér felől egy nagy tömeg ember töltött elő, folyton lármázva és azt kiáltva, hogy az ellenség ájított a keményre fogott Maros-jégen, betört a városba, hogy a város szélén fekvő házakba tört és rabolt.

Gyorsan bezártam üzletemet, árulmat az Istennek pártfogásába ajánlva és nőmmel együtt az akkori *Templom*, ma *Weitzer János*-utcán át elhagytuk a várost. Midőn a mai Kossuth-utca — akkori Pesti-ut végén lévő és a temetőhöz vezető hidhoz értünk, már sok száz menekültet találtunk ott, akik arra vártak családostul, ingóságokkal együtt, hogy tovább menekülhessenek.

Tavolabb tőlünk, a Pécska-ut mentén állott Asztalos a 29-ik honvéd zászlóaljja, a Hunyadi huszárokkal és körülölelve, hirtelen össze-

verődött kombáltansokkal együtt hatszázan lehettek.

Oldalán állott Boczkó Dániel, a kormánybiztos, aki biztatta és felszólította arra, hogy térjen vissza a városba, tüzelte, hogy kised csapataival támadja meg a tizszer oly erős tömegét a városba tört ellenséges rablóknak.

Lelekesítésének megvolt a hatása!

Mert Asztalos azonnal összegyűjtötte honvédeit és többi katonaságát felszólította, hogy kövessék őt, vele győzzenek, vagy haljanak.

Boczkó is gyújtó beszédet intézett hozzájuk s lelkes „előre!” kiáltással indultak a város felé, élükön a 29-ik honvédszászlóalj lobogó zászlója, egyik oldalán Asztalos Sándor kivont karddal, a másikon Boczkó magasra tartott és később híressé vált sétatálcával a kezében.

És a bátraké a szerencse!

Mert a harc úgy folyt le, ahogy azt Oláh Gyula az *Aradi Közlöny* február 8-iki számában leírta. Az ellenség, bizva győzelmében, szétszóródott a városban, hogy raboljon és pusztítson, igyék és mulasszon s így a miénk kezébe kerültek.

Nekem sikerült Szentannára tartó kocsi keritemem és midőn másnap február 9-én visszatértem Aradra és szívszorongva kerestem fel üzletemet, sértetlenül találtam, mert a honvédek a Szabadság-téren állták útját a rablóknak.

Visszatértemkor több gyékénynyel fedett kocsival találkoztam, amelyek az elesetteknek az utcákon összeszedett hulláit szállították a temetőbe közös sírba. A Szabadságtéren még láthatók voltak az el nem takarított vértörcsék, a honvédek a tábori tüzek körül táboroztak fegyvergyűlések mellett.

A várból ünnepelték a magyar győzelmet; egész nap tüzeltek, de — ágyugolyókkal. Két golyó a Csernovits Péter-utca 24. szám alatt lévő házam lépcsőjébe is beütött, aminek nyoma még ma is látható.

A mondottakból láthatja t. Szerkesztő ur, ha a katona-hősnek emléktáblával tiszteljük meg emlékét, akkor ép úgy, ha még nem inkább, megilleti az a polgár-hőst is. De az utókor úgy emlékezik meg nagyjairól, hogy az 50-ik évfordulón már a nevüket sem említi.

Asztalos emléktáblája mellett okvetlen helyet kell foglalnia Boczkó emléktáblájának is, ha csak nem veszett ki minden igazság és háláérzet Aradról. Ha tehetném, akkor azonnal a magaméból készíttetnék egyet s azt a *Keppich* dr. házával szemben fekvő *Hirschl*-házon helyezném el. Így azonban szívesen járulok a magam garasával az erre a célra megindítandó gyűjtéshez.

Szerkesztő urnak szíveségét megköszönve, maradtam hazafiul tisztelettel:

Hirschl Zsigmond.

MULATSÁGOK.

(=) Az ujaradi ipartestület február tizenötödikén a Martini-fele vendéglőben táncmulatságot rendez. A táncmulatságra nagyban folynak az előkészületek. Nemcsak Ujaradon, hanem Aradon is nagy az érdeklődés a mulatság iránt.

(=) Kaszlnóházi Mezőhegyesen. Fényesen sikerült este yt rendezett február 8-án, szombaton este a ménésintézet Kaszlnó Mezőhegyesen. A mezőhegyesi társadalom előkelőségel, élükön *Podmaniczky* Béla báró parancsnokkal és *Hoffer* Adolf felügyelővel igazi elite mulatságot tartott. A bálát és vacsorát megelőzőleg az aradi *Uránia* színház hét műsordarabjával szó rakoztatta a közönséget, majd *Horovitz* Gusztáv hírlapíró társunk ötletelési színparkozó előadásával tartotta állandó derűségben az elő-

kelő közönséget, amely zajos tapsokkal honorálta a kiváló előadót. A fényesen sikerült estély érdeme *Hoffer* Adolf felügyelő, *Heves* Nemő mérnök és *Gött* Odóné. A hajnalig tartó mulatságon a következő hölgyek vettek részt. *Asszonyok*: báró *Podmaniczky* Bsláné, *Jankovics* Lőrincné, *Hoffer* Adolfné, *Kovács* Istvánné, *Marosi* Pálné, *Szilágyi* Gézánné, *Batta* Sándorné, *Kovács* Dezsőné, *Prielle* Lajosné, öz. dr. *Szántó* Lajosné, *Krauthacker* főhadnagyné, *Paulik* Imréné, *Kund* Mihályné, *Spilka* Zsigmondné, *Celtó* Győzőné, *Saguly* Jánosné, dr. *Fejér* Józsefné, *Borla* Szabó Ferenéné, dr. *Balog* Zsigmondné, *Tóth* Istvánné, *Brokés* Józsefné, öz. *Bilassáné*. *Leányok*: *Kiss* Katika, *Szántó* Olga, *Hoffer* Margit, *Fejér* Margit, *Karsay* Vilma, *Tothár* Irénke, *Bartos* Katika, *Marosy* Belu, *Szabó* Aranka.

Ujjáalakult egyesület.

Iparosifjak Önképző Köre.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, február 10.

A munkaadók és iparossegédek élénk részvétele mellett vasárnap tartotta az *aradi iparosifjak önképző egyesülete* alakuló közgyűlést. Az ujjáalakulást riasztó hírek előzték meg, amelyek az egyesület reorganizálásából keresztény szociális irányzatot véltek következtetni. A közgyűlés folyamán úgy az újonnan választott elnök, mint *Kovács* József minorita pap, az egyesület új tükre kifejezetten hangsúlyozták, hogy a testülettől *mindennemű politikai, vagy felekezeti tendencia távol áll* és nincs más célja, mint az iparos osztály művelődését előmozdítani.

A közgyűlésről szóló tudósításunk a következő:

Schäffer József, a régi önképzőkör elnöke nyitotta meg a közgyűlést. Konstatálta, hogy a régi egyesület nem felelt meg a célnak, szükségessé vált tehát az alapszabályok revideálása. Az új alapszabályokat a mai közgyűlésen fogják előterjeszteni. Kéri, hogy a gyűlés tartamára egy korelnököt és korjegyzőt válasszanak. Elnöknek *Frank* János vasmunkást, jegyzőnek *Albis* Józsefet ajánlja (Helyeslés.)

Ezután *Frank* József elfoglalta az elnöki széket és kérte *Varga* Ferencet, mint a közgyűlés által az alapszabályok felülvizsgálására és módosítására kiküldött tizenkettes bizottság tagját, hogy olvassa fel az új alapszabályokat.

Varga Ferenc beszámolt a tizenhetes bizottság működéséről és felolvasta a revideált alapszabályokat, amelyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

Most az új tiszttakar megválasztása következett.

A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elnökké *Schäffer* Józsefet választotta.

Alnökök: *Czirki* Gyula és *Mellő* Imre. Titkár: *Kovács* József. Jegyző: *Holló* János és *Albis* Béla. Pénztárnok: *Koncz* Ferenc. Könyvtárnokok: *Zombory* Gyula és *Nieder* Péter. Ugyész: *Vadász* Armánd dr. Zászlóartó: *Bálint* Maté.

Választottak továbbá tizennyolc választmányi tagot és egy tíz tagú ellenőrző bizottságot.

Az új elnök néhány szóval a maga és tisztársai nevében köszönetet mondott megválasztásukért s ezzel a közgyűlés véget is ért volna. A jelenlevők azonban *Kovács* József, az új tükárt kívánák hallani. *Kovács* szóásra emelkedett és határozott beszédben vázolta az egyesület jövődét programját. Bár tudja, hogy bizonyos irányban sokan elfogultsággal viselkednek iránta, mert hiszen ő is „csuhás”, kijelenti, hogy ő az egyesület érdekeinek igaz támogatója lesz. Ez alkalommal szükségét látja annak, hogy megcáfolja egy aradi napilap azon közleményét, amely az egyesületet politikai és felekezeti célok elérésével vádolja. Nekik semmi ilyen céljaik nincsenek, hiszen az alapszabályok is megtiltják a politikai tevényt.

A beszédet nagy tetszéssel fogadták. Még *Vadász* Armánd dr. szólalt fel ezután, aki az idők jeét látja abban, hogy a társadalom különböző osztályai közelednek egy-

máshoz, különösen, mikor a munkásság közé olyan állású és foglalkozású egyének vegyülnek, akiket bizonyos ellenszenvvel fogadnak. Ez onnan ered, hogy az egyes társadalmi osztályok tagjai nem az előítéletek után indulnak, hanem magát az egyént veszik figyelembe s egyéni értékének megfelelően bírálják el, nem pedig aszerint, hogy kinek mi a foglalkozása.

Ezzel a közgyűlés véget ért. A választmány tagjai még a héten összeülnek, hogy a legközelebbi sürgős teendők felől határozzanak.

Hartmann Samu orgazda.

Az államkincstár tolvajai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 10.

Az aradi rendőrséget egy egész Erdélybe, Lugos, Déva, Szászvárosig ágazó bűnügy foglalkoztatja, melynek kiinduló pontja — Budapest.

Egy valóságos tolvajszövetkezet alakult állami alkalmazottakból, akik a posta-kincstárt sok ezer koronáig csalták és lopták. A drága telefonhuzalokat lopták éveken keresztül s mint a kézrekerített tettesek vallomásaiból kitűnik, egy aradi ócskavas kereskedőnél, Hartmann Sámuelnél értékesítették.

A fővárosi rendőrség már hetek óta nyomozott ez ügyben, mert Budapest környékén sűrűn fordultak elő ilyen műlopások.

Az aradi rendőrségnek azonban ma sikerült végleg megállapítani, hogy Aradon van a bűnszövetkezet székhelye s a nagyváradi postaigazgatóság területén évek óta folyó telefonhuzal lopás zsákmánya Hartmann révén került fel Budapestre.

Az érdekes és még mindig nyomozás alatt álló ügy részleteiről a következő tudósításunk szól:

(Hamis nyomok.)

A budapesti postaigazgatóság már hetekkel ezelőtt feljelentést tett a rendőrségen, hogy Budapesten és környékén nagy mennyiségű telefonhuzalt lopnak. Rövid időközökben ismétlődtek a lopások és a legerélyesebb nyomozás sem vezetett eredményre. A fővárosban a rendőrség igen sok szolgálatból elbocsájtott volt telefon munkást ismer, a kiket már azelőtt lopáson rajta érték, de ezek között hiába kereste a tettest.

A rendőrség sűrűn megfordult Radó Ernő Király utca 3. szám alatt lakó fémkereskedő telepén, mert azt sugták be neki, hogy a kereskedőnél van telefon fémhuzal. Radó bebizonyította a huzalok forrását. Figyelmeztették azonban arra, hogy a következményekre való tekintettel azonnal tegyen jelentést, ha hoznának hozzá huzalokat.

(Hartmann külsőeméne.)

Radó a múlt hét szerdáján jelentkezett a rendőrségen és elmondotta, hogy Aradról 3250 kgr. fémhuzal érkezett a címére.

Feladója: Hartmann Sámuel, ócskavaskereskedő Aradon, lakik a Boros Béni téren.

Az érkezett árut a detektívek a vasuti állomáson lefoglalták és tudomására hozták a budapesti posta- és táviráda igazgatóságának.

Ebből a küldeményből a fővárosi rendőrség azt a következtetést vonta le, hogy miután a fővárosi lopásoknak nem jött a nyomára, ez a huzal Budapestről került Aradra értékesítés végett s ő azt jóhiszeműen vette meg s eladta Radónak.

A postaigazgatóság képviselőjében Áltai Sándor posta- és táviráda tanácsos feljelentést tett s arra kérte a rendőrséget, hogy a huzalok

eredetének kikutatására küldjön ki detektíveket, akik a fonalat tovább bonyolítják és nyomoznak.

Boda főkapitány Laura Ferenc és Moker József detektíveket bízta meg. Péntek reggel érkeztek Aradra s rögtön jeleztek Greén Nándor tb. főkapitánynál s kérték a nyomozásnál való közreműködését, előadva neki a tényállást. Aradi detektívekkel egyetemben aztán szennációs adatok és tények birtokába jutott a rendőrség.

(Kik a tolvajok?)

Napfényre került, hogy a huzalokat aradi telefonalkalmazottak lopták már évek óta, továbbá, hogy maga a raktárnok a tolvajszövetkezet feje és hogy a lopott huzalokat Hartmann Samunál értékesítik, aki tudja, hogy lopott árut vesz.

Hartmann Sámuelnek Boros Béni-téren a saját házában van ócskavaskereskedése. Tavalgy neve egy szerencsés főnyereménynei kapcsolatban országsszerite ismeretes lett.

A detektívek megjelentek nála és szemlét tartottak, amelynél több métermázsza huzalt találtak a padláson. Elkobozták s a rendőrségre vitték. Hartmann megkérdeztetvén, hogy kitől vette, azt felelte, hogy előtte ismeretlen emberektől, akik csak egy ízben hoztak hozzá ilyen árut.

Segédje, Pap György azt mondta, hogy telefon munkásoktól vettek több ízben huzalt s ha szembesítenék az eladóval, felismerné. Vallotta továbbá, hogy főnöke meghagyásából ő is vett, de legtöbbször maga Hartmann fizette ki az árut.

Az aradi rendőrség ezen a nyomon indult el. Feladata volt ezeket a munkásokat kézrekeríteni. A Gyoma-Mezőberény közti vonalat állílják helyre, mert a múlt heti vihar meg rongálta őket s a munkások itt foglalatostoktak, ami a nyomozást megnehezítette.

A véletlen, a rendőr legjobb barátja ismét segítségre jött.

(A bűnszövetkezet tagjai.)

Még péntek este Aradra érkezett a 7 órai gyorsvonattal Oláh Lajos vizsgázott vonalfelvigyázó, aki ideiglenesen van a telefonnál alkalmazva és szintén kint dolgozott a vonalon. Mikor a vonatból kilépett, azonnal detektív lépett hozzá és megkérdezte, micsoda huzalt hoz és miért jött Aradra. Oláh ugyanis a gyorsvonat podgyászokcsijáról egy egész tekercs huzalt emelt le.

— Elszakadt lábbelimet akartam itthon kicserélni, volt Oláh válasza.

Bekísérték a rendőrségre s értesítették Pap Györgyöt, Hartmann segédjét, hogy egy telefon-munkás le van tartóztatva, jöjjön és tekintse meg.

Pap megjelent s azonnal felismerte Oláhban azt, akitől huzalokat vettek több ízben. Erre Oláh beismerte, hogy évek óta lopta a huzalokat, még pedig akkor, midőn javításra küldték valamely nagyobb vonalrestradon kívül és mindig Aradra hozta azokat értékesíteni. Bevallotta, hogy nem egyedül ő a tolvaj, hanem társai is vannak, akiket meg is nevezett:

Brád János raktárnok,

Palotás László vonalfelvigyázó,

Bartalos János vonalfelvigyázó,

Germán János napidíjas munkás, akik valamennyien a gyoma-mezőberényi vonalon dolgoznak.

Érdekes, hogy a nagyváradi postaigazgatóság egész péntekig nem tudott semmit a lopásokról s az aradi rendőrségnél az utóbbi tizenöt éven belül feljelentést huzallopás miatt nem tettek.

Minthogy a megnevezett bűntársak kint voltak a vonalon s alapos volt a remény, hogy szombat este hazajönnek, a rendőrség minden vonatot figyelt. Szombat este 7 órakor elfogták Bartalos Jánost, aki 55 kilogram huzalt hozott haza. Másnap reggel letartóztatták Palotás Lászlót és Germán Jánost és előállították Brád János raktárnokot, minthogy Bartalos terhelőleg vallott reá. Tehát a mai nappal a szövetkezet valamennyi tagja le volt tartóztatva.

Mindannyian beismerték, hogy a vonalakról a huzalokat kisebb nagyobb mennyiségben évek óta lopkodták és Hartmannál értékesítették.

Vallották, hogy Hartmann biztatta őket a lopásra. Kiment a vonalra, ahol dolgoztak, könnyekkel és szívvárral kínálta őket és ő küldötte ki az állomásra a teherkocsikat, mikor nagyobb rakomány érkezett.

De a társaság még nem teljes. Egyik tagja Lugoson dolgozik, aki szintén pályafelvigyázó és hetenkint fizeti a munkásokat. A részükre kiutalt munkabért rendszeren megtartja magának s napszámjukat állami huzallal fizeti ki, amelyet Aradra hoznak s itt Hartmannál értékesítenek. Hartmann már tudta, hogy egy hét alatt mennyit keres egy telefon munkás és a huzalokért éppen annyit adott, mint annak munkabére.

A fővárosi detektívek holnap reggel utaznak Lugosra, onnan Dévára és Szászvárosra, mert a nyomok egész odáig vezetnek.

(Hartmann tagad.)

Hartmann mindezekkel szemben tagad. Azt mondja, hogy halvány sejtelme sem volt arról, honnan származik a huzal.

Tagadására szembesítették vele a tetteseket. Szemébe mondták, hogy mindig postás egyenruhában jelentek meg nála, mindig áron alul fizette az árut.

Azonban még egy körülmény szól amellett, hogy Hartmann tudatában volt annak, miszerint tiltott dolgot cslekszik.

A nyár folyamán ugyanis a miskolci rendőrség ártírt Aradra, hogy az ottani telefon területen telefon-huzalokat lopnak s kérte az aradi rendőrséget a nyomozásra. A rendőrség közölte a körözést az összes ócskavaskereskedőkkel s figyelmeztette őket a törvényes következmények mellett, hogy a hozzájuk hozott huzalokról azonnal értesítsék a rendőrséget. Hartmann ezt a körözüvényt sajátkezűleg aláírta.

Az ellopott huzal mennyisége eddig pontosan még nem volt megállapítható. Több vagonra rug azonban már az is, aminek eltűnését eddig kiderítették.

A nagyváradi postaigazgatóság részéről Rákóczi Nándor igazgatósági titkár és Strobl Antal telefon mérnök jöttek Aradra, hogy a rendőrség munkájában segédkezzenek.

(További nyomozás.)

A tetteseket a mai nappal még szabad lábon hagyták, minthogy mindegyiknek van állandó lakása és szökéstől nem kell tartani, mert állandó megfigyelés alatt állanak.

A további nyomozás eredményétől függ, mikor tartóztatják le őket. Az erdélyi városokban elért eredménytől szennációs fordulatot vár még a rendőrség, mert azt hiszi, hogy félországra kiterjedő bűnszövetkezettel áll szemben, akik eddig elég hidegvérrel és ügyességgel üzték manipulációikat anélkül, hogy a lopást a kincstárnál sejtették is volna. Mert ott ha lopás történt is, mindig kívül álló egyénre gyanakodtak, ép úgy, mint az aradi vasuti állomás lopásainál, ahol szintén az aradi rendőrségnek sikerült bebizonyítania, hogy a helyes nyomon indult el, mikor a tavalyi kocsi-fosztogatás tetteseit a vasut alkalmazottjai között kereste és meg is találta. Eddig ebben az ügyben hatvan személy van gyanúsítva.

Husz Ábrahámot felakasztották.

Mihálka kegyelmet kapott. — A bűntény története. — Beszélgetés a halálra ítélttel. — Ártatlannak mondta magát. — Bali Mihály kezében.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 10.

A király nem adott kegyelmet és így Bali Mihálynak ismét alkalma nyílt, hogy megszolgálja az államtól járó fizetését. Elvégre amugy is sok nálunk a színekura, természetes tehát, hogy néha a hóhérrak is dolgot adnak. Ne mondja senki, hogy ingyen huzza a fizetését.

Husz Ábrahámot felakasztották. Megérdemelte ezt a súlyos büntetést, noha ő maga az utolsó pillanatig ártatlanságát hangoztatta. Persze hasztalanul. Annyi bizonyíték volt ellene, hogy bizonyára nem állunk justiz morddal szemben. A rettenetes kegyetlenséggel véghez vitt petrovai kettős gyilkosság értelmi szerzője immár megbűnhődött, Bali Mihály pedig nyugodt lelkiismerettel jelenthette a kir. ügyésznek, hogy munkáját jól végezte el.

A kivégzésről és előzményeiről alábbi részletes távirati tudósításunk szól:

Hogy történt a gyilkosság?

1906. év december 22 en Máramarosmegyében Petrova és Visóvölgy között a Ronkudülönél éjjel a petrovai postajáratot, mely 31.000 koronát szállított, kirabolták s a postakocsist, Hontó Vaszilyt és a postát kísérő csendőrmestert orozva megátámadva, agyonverték. A megindult vizsgálat 1907. év január elejére a tetteseket kézrekerítette. A gyilkosok nyomára az összpontosított csendőrség egyik csendőr-örmeistere, Illés Mihály, akkor huszti, most máramaroszigeti járásörmester akadt. Gyanu alapján elfogta Mihálka János, petrovai lakost, volt csendőrt. De szabadlábra engedte két nap muva, aztán megfigyelte és negyed nap ismét befogta. Erősen vallatta. Mihálka végre megtört, vallott.

— Ugyis hiába tagadnék már — mondotta. — Ha mint volt csendőrt gyanuba vettek, tudem, ugy sem szabadulhatok.

Es felfedezte a borzalmas bűntényt.

Elmondta, hogy Husz Ábrahám petrovai szatács fölbujtására ő a rablógyilkosság estéjén az országúton előremenne, mikor a postaszán utolérte, fölkerédkedett. Az örmester ismerte, hogy csendőr volt, gyanúlanul engedte föl a háta mögött levő ülésre. Mikor a Ronkudülönöz érkeztek, ő a téli gubája alatt levő rövid, nyers, karvastagságú keményfabottal hirtelen előbb a Zauberer Jeremiás csendőrmestert vágta teljes erőből fején. Az örmester holtan hanyatlott hátra.

Hontó Vaszily postakocsis ekkor köpött egyet s rászólt:

— Nem hittem, hogy ilyen gazember vagy. Agyonversz egy jó embert, aki sok szíveséget tett neked.

Két ütással erre Hontó Vaszilylyal is végzett Mihálka.

Ekkor egy nagy utszéli fa mögül előugrottak Perl Fiselt és Perl Lób és a szánkát behajolták Mihálkával az erdőbe, ott a postaladát fölörék és 31.000 koronát elraboltak. Ebből ő oszálékul a gyilkosságot követő éjjelen Husztól nyolcezer koronát kapott.

A rettenetes terv.

Elmondta, hogy a rablógyilkosságot hónapokon át tervezték Husz Ábrahám lakásán és iktetésben. Husznak őt, Peri Lebet, Perl Fiselt,

ifj. Filipcsuk Jánost és Bilaskó Vaszilyt sikerült pokoli tervének megnyerni. Lefestette előttük mindig nyomoruságos életüket s hogy a posta kirablásával milyen könnyen juthatnának pénzhez, gazdagsághoz.

— Én már — beszélté Husz — kiraboltam egyszer, tíz év előtt a postát s még ma sem tudják, hogy én voltam a tettes. Most se fog a dolog kiderülni.

Hogy tervüknek megnyerje őket, nemcsak szép szavakkal igyekezett rávenni őket, de vagyoni romlásukra is tört Husz. Tehenüket, lovakat megmérgezte.

— Látod, hogy nem bírsz gyarapodni, csapj föl, egyszerre gazdag leszel.

— Így csalt lépre mindnyájunkat.

— Végre egészen Husz befolyása alá kerültünk s megtörtént a rablás és gyilkosság.

Halálos ítélet.

Mihálka őszinte vallomása nagyon megkönnyítette a vizsgálatot, úgy, hogy Benesik János dr. máramaroszigeti központi vizsgálóbíró 1907. február elejére a vizsgálatot befejezte s még február második felében az esküdtszéki főtárgyalást is megtartották.

Az esküdtbírásg Huszt, mint felbujtót, Mihálka Jánost, mint gyilkosságban tettest, kötélt általi halálra ítélte, Perl Fiselt és Perl Lebet tíz-tíz évi fegyházra, míg ifj. Filipcsuk Jánost hat évi, Bilaskó Vaszilyt pedig öt évi fegyházra ítélte az esküdtbírásg.

A 23.000 korona Husznál maradt, mert többi cinkostársaival nem volt ideje osztzkodni. Azonban azt úgy elrejtette, hogy még ma semakadtak rá.

Ístennél a kegyelem!

A kuria a védők semmiségi panaszai folytán szeptember 16 án foglalkozott az ügygyel s az elsőbírásg ítéletét helybenhagyta.

Halálos ítéletről lévén szó, az igazságügyminiszterium a bíróságok végzését fölterjesztette a királyhoz. A király döntése pénteken érkezett le a máramaroszigeti törvényszékhez.

Az ítélet kihirdetése.

Az ítéletet vasárnap délelőtt féltíz órakor hirdették ki Husz és Mihálka előtt. A törvényszék körül óriási közönség tolongott. A törvényszék folyosója tele volt ügyvédekkel, bírákkal, jegyzőkkel, törvényszéki tisztviselőkkel. Mindenki látni akarta a halálra ítélteteket.

Binder Mihály fogházfelügyelő és két börtönőr vezették őket fel. Elöl jön Husz Ábrahám. Sápadt. Fejét felveti. Utána Mihálka. A fogházban szakált növesztett és meghízott.

A bíróság tagjai voltak: Várady Gábor elnök. Dénes Lajos, V. Balás Pál törvényszéki bírák. Ügyész: Atányi József dr. kir. főügyészi helyettes. Védők: Husz Heller Jakab dr., Mihálkát Klein Arthur dr.

Az ítéletet zárt ülésben hirdették ki s közel két órát vett igénybe.

Előbb az esküdtszék ítéletet ismertette Várady elnök. Azután a kuriáét. Mikor fölolvasta, hogy a Kuria a halálos ítéletet helybenhagyta, Mihálka ájultan rogyott össze.

Kegyelem Mihálkának.

Husz megtörve, de azért nyugodtságot színlelve állott. Nem tudta ugyan, hogy mi vette le a lábáról Mihálkát, mert ő magyarul nem tud, csak románul és zsidóul. Azután a királyi döntést olvasta föl az elnök.

A király Mihálka büntetését kegyelemből életfogytig tartó fegyházra változtatta, míg Husz Ábrahámmal szemben a halálos ítéletnek a törvény és rendeleteknek megfelelőleg való végrehajtását rendeli el.

Mihálka, mikor meghallotta, hogy a király kegyelme meghagyja életét s borzalmas bűnéért örökös rabság vár reá, keresztet vetett és hálaszavakat rebegett.

Husz Ábrahámnak Darvay Sándor tolmács magyarázta meg az ítéletet.

Husz Ábrahám szótlanul fogadta az ítéletet. Egy arcizma sem mozdult.

— Kíván valamit szólani? — kérdezte Várady elnök.

— Egy kérésem van. Mentől előbb hajtsák végre az ítéletet.

— Valakit nem kíván hozzátartozói közül látni?

— Apámat és feleségemet szeretném még látni.

Azután levezették a vádlottakat. Mihálka az örömtől könnyezve jött ki a tereméből. Husz dacosan nézett szét, de az emeletről levezető lépcsőkön elhagyta ereje, úgy, hogy a börtönőrnek kellett támogatni.

A siralomházban.

Husz védője még tegnap, az ítélet kihirdetése után sürgönyözött a királynak, hogy kegyelmezzon meg Husz Ábrahámnak. De erre a táviratra válasz nem érkezett.

A máramaroszigeti izraelita hitközség a bécsi Rotschildnak sürgönyözött.

— Járjon közbe ő felségénél, — kérték a bécsi Rotschildot, — hogy Husznak megkegyelmezzenek.

Erre a táviratra sem érkezett válasz.

A halálraitélthez tegnap bement az ügyész és megkérdezte, nem kíván-e valamit?

— A feleségemmel szeretnék beszélni! — mondotta.

Husz felesége csakugyan Szigeten volt, értesítették is férje kívánságáról, de az asszony oly állapotban volt, — folyton ájultozott, — hogy nem lehetett a siralomházba vezetni.

Az ügyész a rabbikhoz fordult, hogy részesítsék vallási vigasztalásban a halálraitéltet. De mind a két rabbi elutazott a városhól. Így hát a máramaroszigeti hitközség három tagja, — Liebermann Samu, Berger Hers és Lebovits Jakab — vállalkozott arra, hogy Huszt megvigasztalja.

Ez a három ember egész éjszaka a siralomházban maradt és folyton imádkozott.

Husz egyre hangoztatta:

— Ártatlan vagyok! Ártatlan vagyok!

Vigasztalói megkérdezték, nincs-e valami kívánsága.

— Csak az, — felelte, — hogy ne temessenek a temető árkába, mert artat-

lan vagyok. Gondoskodjanak családomról, mert az nem tehet semmiről sem.

A halálraitét különben elég nyugodt maradt.

„Ártatlan vagyok.”

Egy hírlapírónak alkalma volt közvetlenül a kivégzés előtt Husz Abrahámmal beszélni. Az ügyész ugyanis megengedte neki, hogy a halálraitétet cellájában meglatogathassa.

Négyen ültek az asztalkörül, Husz Ábrahám elmélyedve imádkozott és észre sem vette, amikor a hírlapíró belépett. Ekkor ez közelebb ment hozzá s megkérdezte, nem akar-e valamit kivégzése előtt mondani. Husz kétségbeesetten így szólt:

— Nem segíthet én rajtam senki, csak a mindenható isten.

A hírlapíró azután azt kérdezte tőle, hogy ártatlannak érzi-e magát. Husz ekkor felállott és az előtte levő bibliára téve kezét, ezt mondotta:

— Ez itt a szentírás és erre esküszöm, hogy ártatlanul halok meg. Beteg feleségem és kis gyermekeim éhezni fognak, pedig én ártatlan vagyok. Nem tehetek mást, minthogy imádkozom a világ urához, aki velünk van, hogy ne hagyjon el és átkozom azokat, akik engem ide, a síralomházba juttattak.

Ezután kimerülten rogyott vissza székébe. Később aztán arra kérte az ujságíró, eszközölje ki, ha lehet, hogy ne a temető árkaiba temessék.

A hírlapíró azután Mihálka Jánost, a kegyelmet kapott gyilkost kereste fel. Ez hálálkodott és azt mondotta, hogy azt hiszi, az isten nem hagyta el őt, mert belátta, hogy egy gonosztevő vitte őt a bűnbe, azért sugta a királynak, hogy adjon kegyelmet. Husz kivégzéséhez azt mondotta Mihálka:

— Ő meg fog bűnhődni néhány perciaatt, de én egész életemben fogva leszek. Nem bántam volna azt se, ha kivégeztek volna, mert nagy bűnt követtem el.

A kivégzés.

Máramaros Szigeten ma reggel valóságos orkán dühöngött. A szél rettenetesen fújt, süvített a vihar. A fák hajladoztak és hóföregteg borította el a várost.

Ilyen időben vezették ki Husz Abrahámot a vesztőhelyre. Az elíteltet Lebovics fogta karján. Lebovics hangosan sirt, míg Husz aránylag bátran lépett.

A vesztőhelyet csendőrök zárták körül Bayer százados vezénylete alatt. Az ítéletet Balás Pál törvényszéki elnök olvasta föl. Az ítéletnek és megokolásának fölolvassása igen sokáig tartott. Mindenki reszketett a nagy hidegben.

Mikor az elnök eljutott odáig, hogy a király nem kegyelmezett meg Husznak, egy román tolmács lefordította az ítéletet román nyelvre. (Mert Husz csak románul és zsidóul ért.)

— Most pedig — folytatta az elnök — bizza magát a gondviselésre; ő meg fogja önt segíteni.

A jelenlevők mind megilletődve néztek maguk elé.

Majd Benkő Lajos alügyész lépett elő és így szólt a hóhérhoz:

— Végrehajtó közeg, teljesítse kötelességét.

Mikor Husz látta, hogy a hóhér közeledik feléje, néhány lépéssel hátrált és azt mondotta:

— Köszönöm az ítéletet... A Jehova, aki ott van fölöttünk, áldja meg a királyt. Én ártatlan vagyok, ártatlanul fogok meghalni; te egyetlen istenem, ki ott trónolsz a menyekben, nagyon jól tudod ezt.

Azután sikoltva héber nyelven ezt kiáltotta:

— Sema iszroel! (Halljad Izráel!)

Most az ügyész újból intett. A hóhér hat segédjével előre lépett, megragadták Huszt, megkötözték és fölhozták az akasztófára. Ez a procedura vagy két percig tartott és emellett folyton kiabálta:

— Sema iszroel!

Bali egy zsebkendővel letakarta az arcát, hogy a jelenlevők ne lássák a haláltusát.

Kozma Sándor megyei főorvos csak egynegyed óra múlva konstatálhatta a halál bekövetkezését. Valószínű, hogy Husz hamarabb halt meg, de a rettenetes viharban nem lehetett a halált pontosan megállapítani.

Huszt még ma délelőtt tíz órakor eltemették.

Akasztottak-e már asidót?

Husz Ábrahám kivégzése nemcsak azért hat szenzációkép, mert mindenki azt hitte, hogy a király többé nem ír alá halálos ítéletet, hanem, mint egyes lapok írják s mint ahogy a köztudatban él, Husz az első zsidó vallású ember, a ki akasztófán végzi életét. Ez azonban tévedés, miután Magyarországon már akasztottak zsidó vallású embert, egy Kellner Náci nevű többszörös rablógyilkost.

Kellner katona volt s Komáromban szolgált a 12-ik gyalogezredben, ahol altiszt lett. Alantasával kegyetlenül bánt, a miért a hadbíróság lefokozta és börtönre ítélte. A börtönből kiszabadulva a század-irodába került, ahol sikasztott s ekkor 3 évi váró ságot kapott. A várósgágból sikerült megszöknie. A Bakonyban bujdosott és annyira elzüllött, hogy több rablógyilkosságba keveredett. A várpalotai csendőrség fogta el és szállította be a komáromi katonai bírósághoz, amely halálra ítélte Kellert. Az ítéletet 1877. évben július 15-én hajtotta rajta végre Kozarek hóhér a komáromi vár sáncaiban.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Kornevillei harangok, operett. Vajda Dezső vendégfelléptével. (C bérlet.)

Szerda: Patachon, vígjáték. (A bérlet.)

Csütörtök: Pillangó kisasszony, opera. (B bérlet.)

Péntek: Patachon, bohózat. Bemutató előadás. (C bérlet.)

Sombat: Patachon, bohózat. (A bérlet.)

Vig niebelungok.

(Operett 3 felvonásban. Írta: Rideamus. Fordította: Mérei Adolf. Zenéjét szerzerette: Strauss Oszkár. Bemutató előadás.)

Vasárnap este premiér volt a színházban. Ha tényleg különbséget lehet tenni a vasárnapi és köznap publikum között, úgy érthető, hogy a Vig niebelungokat vasárnapi publikum előtt mutatták be először. Kár csak az, hogy még hétfőn is műsoron tartották, illetőleg nem ki zárólag vasárnapi darabnak használták.

Vannak, akik kitűnő darabnak tartják a Vig niebelungokat, hát ezeknek is igazuk lehet, mert hát nem utolsó komikum, ha Gunter urak zöld haja és ugyanolyan színű bajusza van és férfiaságának tudatában egy este 2637 pofont vág zsebre gyönyörű, de hülsen hitvesétől, Brunhildától. A jó öreg német humor lengi át ezt a darabot. A legegészségesebb ötlet az említett zöld hajon kívül a darabban egy eleven liba, aki — mert hiszen beszél — ketrecbe zárva, gágolásával jóleső derűtséget kelt nézőtérén és színpadon egyaránt.

Hiszen mulatni lehet ezen a darabon, mert énekelnek is benne, táncolnak és birkóznak is, de amiért különösképp érdemes volna meg nézni, azt a lomonádé humoru névtelen, Rideamus álnevű ur elfelejtette megírni. A szöveg-nél, melynek meséjét igazán feleslegesnek tartjuk elmondani, sokkal különb zenét írt Strauss Oszkár, a jónevű bécsi zeneszerző. Wagneri motívumokon fölépült zenel persziflázs az a muzsika, melybe ötletesen szövődik a bécsi Gasszenhauer stílus.

Az előadás, a rendezés körül mutatkozó hibákat leszámítva, sokkal jobb volt a darab-nál. Kállay Jolán Brunhildát adta kedvvel és és sok komikummal. Nagyon szépen énekelt és kedvesen játszott. A színházat zsufoláslig megtöltő közönség sokat tapsolt a szép primadonnának. Leővey zöld hajával és pompás játékaival homéri kacajt váltott ki a közönségből. Wlassák Vilma pompásan énekelt. Szathmáry és Faludy minden megjelenésükkel megkacagtatták a publikumot.

A színpalak mögöl a rendező harsány vezényszavával állandóan zavarták a közönséget. A sötétséget és világosságot úgy kommandírozta, mintha egy hadtestet vezényelt volna.

A Vig niebelungok a kitűnő előadás dacára sem éri meg Aradon az ötvenedik előadást.

H. G.

* Patachon premiérje. Szerdán érdekes premiér lesz a színházban. Egy szellemesen pikáns francia bohózatot mutatnak be, amelynek címe: Patachon. A darabot, amely négy felvonásból áll, Adorján Andor, a szellemes író fordította le magyarra ötletesen. A Patachon telivér francia bohózat s ahol csak színpadra került, mindenütt nagy sikere volt és műsoron maradt a főszerepeket H. Harmath Józsa, H. Körössi Juci, Szilágyi Berta, Zalai Margit, Kun Irén, Benkő, Szendrey, Delli, Várnay, Horti, Szathmáry és Ujj játsszák.

* Hunyady József jubileuma. A jövő héten kedden, február 18-án ünnepli meg Aradváros közönsége, a sajtó és az aradi színtársulat Hunyady Józsefnek, a kiváló művésznak, harminc éves színészi jubileumát. A jubláns személye iránti tisztelet és szeretet már most, az előkészületek folyamán is nagy mértékben mutatkozik. Impozánsnak ígérkezik a kitűnő művész jubileuma, melyet egy egész város közönsége igyekszik felejtethetlenné tenni. A színház jubiláris előadás meghívói, csak udvariassági aktus, de nem szolgálnak belépő jeggyel az előadásra. Az ilyen meghívókat régi szokás szerint a színház bérletének küldik meg, hogy a bérletstulajdonos előadásról tudomást szerezve, módjukban álljon jegyeiket megváltani és így a jublánsnak kijáró tiszteletdíj is nagyobb legyen. Nagyszabásúnak, jellellett meghittnek ígérkezik az előadás után a Központi szállodában tartandó Hunyady banket: is, melyen Lőcs Rázsó tanácsnok tartja az ünnepeltre a felköszöntőt. Szendrey Mihály igazgató a közönséget, Leővey Leó a sajtót ünneplik beszédekben. Az ünnepen részt vesz Arad egész társadalma, ezzel is kifejezést adva Hunyady József személye és művészete iránt érzett tiszteletének.

* Vajda Dezső vendégszereplése. A kecskeméti színház volt szép hangu baritonistája vendégszerepel kedden este az aradi Nemzeti színházban. Nagyon jó hírek előzik meg a vendéget, aki a Kornevillai harangokban mutatkozik be az aradi közönségnek.

* A hét játérendje. A színház e heti műsorát az igazgatóság megváltoztatta, amennyiben a Patathon premiérje nem, mint eredetileg tervezve volt, pénteken, hanem szerdán lesz. Csütörtökön másodszor kerül színre a Patathon. Pénteken a Pillangó kisasszony című operát játsszák, szombaton pedig a nagysikerű Gretchen kerül színre.

* A szocialisták felvonulása utoljára. Kedden kerül utoljára előadásra a nagysikerű mozgófénykép, a *szocialisták október 10-iki felvonulása*. Ez a nagyszabású, tárgyánál fogva is rendkívül érdekes kép Aradon is nagy sikert aratott és nemcsak a munkás osztálynál, hanem a társadalomban egyaránt szenzációs hatást keltett. Az *Uránia* színháznak nem áll módjában az érdekes képet továbbra is műsoron tartani, kedden azonban mind a három előadásra színre kerül. A mostani műsor egyik nagysikerű képe Schweic, mely a természeti csodákban bővelkedő ország minden szépségét bemutatja.

* Fiume. Szerdán este fél 7 órakor kerül színre az *Uránia*-színházban Fiume, 66 vetített képpel illusztrált előadásban. Színes, érdekes leírásban ismerteti ez a darab a magyar tengerpartot, melyhez a helyszínen készült tökéletes képek szolgálnak érdekes látvánnyal. A város nevezetességei mellett látható a tenger, a kikötő, a kivándorlókat szállító ocean-gőzös és számos olyan érdekes kép, melyből alaposan megismerhetjük a magyar kikötő várost.

Akasztság.

Husz Ábrahámot felakasztották, Mihalka ellenben kegyelmet kapott. Miért? Hízen a tettes egy hajszálnyival se jobb a felbujtónál. Husz tizenkilenc, Mihalka egy híján — husz.

Aradon a derék és becsületes embereket akasztják fel. Bizonyosság rá a tizenhárom.

Kardosék a fogházban.

Vád a fővárosi rendőrség ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 10.

Ma délelőtt beldőzte a rendőrség Alszegei Kálmán asztalosmestert, a letartóztatott Kardos bankárcsalád rokonát, akivel a család kétszáz-ezer koronáról szóló pinceváltót íratott a f. A kihallgatás után Alszeget is letartóztatották. Délután lakásán házkutatást tartottak, mert az a gyanu merült fel, hogy Kardosék nagyobb összegű pénzt rejtettek el nála.

A rendőrségen Kardos Árpád többek között azt is elmondotta, hogy milyen célra fordította azt a hatvanezer koronát, amit a belvárosi választáson elköltött. Körülbelül ötven kétes existenciát vitt el ötven korona napidíj mellett. Amikor megérkeztek Belényesre, ki-sült, hogy egyik sem tud a kortések között románul. Voltak köztük olyan kétes alakok, akik a kerületben egész sereg lopást és 3-rést követtek el. Az ottani főszolgabíró airt a budapesti rendőrségre, de eredmény nélkül.

A rendőrség saíránt is nyomoz, milyen pénzzel kezdette meg a Kardos család üzletét.

Most nyomra akadtak, amely szerint Aradi Béla dr. ügyvéd három és fél évvel ezelőtt feljelentést adott: be is merítlen tettesek ellen, akik halottrablást követtek el. A feljelentésben burkoltan Kardos Árpádné, Delti Erna volt tanítónő ellen fejezte ki gyanúját.

1905. őszén ugyanis Ujpesten meghalt Kárpáti János közgyám, egy dúsgazdag ember, akinek Kardosné keresztleánya volt. Általános örökössévé a végrendeletben Dória Károlynét tette meg. Mikor a hagyatéki leltárt felvették, a lakásban nem találtak semmi készpénzt, sem takarékbetét könyvet, holott több tanu állítja, hogy Kárpátinak az utolsó pillanatig sok pénze és több takarékkönyve volt.

A vizsgálat megindult, de a nyomozás — érthetetlen módon — nem vezetett eredményre. Erre a feljelentő fél és ügyvédje, Aradi Béla dr. maga látott hozzá a nyomozáshoz és megállapították, hogy Kárpáti utolsó napjaiban csak ketten tartózkodtak állandóan mellette, Delti Erna, Kardos Árpád akkori menyasszonya és édesanyja, özv. Delti Pálné. Ez alapon az ügyvéd Dória Károlyné nevében most már egyenesen Kardos Árpádné ellen tett feljelentést. Ujra nyomozás kezdődött. Kardosné anyja több ízben kinyilatkoztatta:

— Nem félünk, mert bennünket a rendőrség nem mer bántani.

Tényleg a vizsgálat folyamán kihallgatott tanúk vallomásairól a rendőrség köréből már másnap kimerítően értesültek a terheltek és a rendőrség a nyomozást megszüntette.

Kárpáti halála után Kardos Árpád és menyasszonya egy ideig nagyon szűkös viszonyok között éltek, egyszerre azonban fényes esküvőt tartottak és megkezdődött a fejedelmi életmód.

Aradi Béla dr. most Kardosék letartóztatása után sürgős előterjesztést adott be az ügyészséghez, amelyben elmondja panaszát a rendőrség ellen, hogy ügyfelének feljelentése már három év óta hever a rendőrségen és az összes tanukat máig sem hallgatták ki.

Késő éjjel jelentik: Az est folyamán a negyedik flvért, Kardos Dezsőt is letartóztatották.

Budapesti tudósítónk jelenti: A budapesti törvényszéken Székely Lajos dr. vizsgálóbíró vasárnap délelőtt kezdte meg a rendőrség fogházából szombaton délután átszállított Kardos Árpád, Kardos Géza és Kardos Zoltánnak, a József és Ferencvárosi takarékpénztár részvénytársaság igazgatóinak kihallgatását. Először Kardos Árpádot hallgatta ki, utána Kardos Gézát, végül pedig Kardos Zoltán kihallgatására került a sor. A kihallgatások délután három óráig tartottak és a vizsgálóbíró mindhárom igazgató ellen elrendelte hűtlen kezelés büntetése miatt a bűnvizsgálattal együtt a *visszálati fogsdógot* is. A három igazgató és Pollák dr. védő ezen határozatnak a vizsgálati fogsdóra vonatkozó része miatt felfolyamodást jelentett be.

A Kardos-család tagjainak megbízásából Pollák Illés védő közbenjárására ma délelőtt két egyetemi orvostanár vizsgálta meg a tegnapi letartóztatott cukorbetegségben és érelmeszesedésben szenvedő Kardos Lipót egészségi állapotát, vajjon nem fenyegeti-e életét veszély a fogházban. Az orvostanárok a vizsgálat eredményét írásban adják elő és ezt a védő holnap beterjeszti a vizsgálóbírónak.

Kreiszák dr. vizsgálóbíró ugyancsak ma hirdette ki Kardos Zoltán előtt a vádtanácsnak a Práter-utcai gőzmosóra elrendelt bűnügyi sárlatáról szóló határozatát.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi sakk-kör február hó 15-én, szombaton este fél kilenc órakor tartja ezidélvi rendes közgyűlését a kör hivatalos helyiségében (Központi kávéház)

A külügyi költségvetést elfogadták.

Botrány a delegációban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 10.

A delegáció a mai napon befejezte a külügyi költségvetés tárgyalását. Az összes tételeket megszavazták, csak a horvátok képviselték az ellenzékét. Tuskán horvát delegátus beszéde alatt egy kis botrány is történt, mert a magyar delegátusok a horvát nyelvű felszólalás elején tüntetőleg kivonultak a tanácskozási teremből. Emiatt a horvát delegátusok erősen kikeltek a magyarok ellen.

Bécsből táviratozzák: A magyar delegáció mai ülése Barabás Béla elnöke alatt délután három órakor kezdődött.

Az első szónok Holló Lajos. A diplomáciai kar működésével foglalkozik és Taaly Lászlónak szombati beszédével polemizál. Azután átér Magyarország és Ausztria viszonyára és azt mondja, hogy a két állam örökös gyűlölködésének okát Ausztria kényelemszeretete idézi elő. Ausztria meg akarja tartani a gazdasági pozícióját Magyarországon, de egyúttal meg akarja akadályozni Magyarországot abban is, hogy gazdasági fejlődését előmozdítsa.

Ezután Thaly László és Issekutz Győző beszéltek, majd Tuskán Gergely szólt fel horvát nyelven, mire a magyar delegátusok kivonultak a teremből.

Tuskán erre dühbe jött és azzal fenyegetőzött, hogy a magyar képviselők ilyen viselkedése miatt a horvátok az obstrukciót folytatni fogják mindaddig, míg őket meg nem hallgatják.

Nagy Ferenc kijelenti, hogy a magyar delegátusok azért távoztak el, mert nem értik a horvát nyelvet.

Tuskán Gergely és Medakovics Bogdán egyre lármáznak horvátul és az elnök csak nehezen tudja a rendet helyreállítani.

Azután Tuskán folytatja beszédét és a macedon reformokkal foglalkozik. Kijelenti, hogy mindaddig, amíg a magyar és horvát kormány denuncians politikát követ a macedonokat illetően, a horvátok semmitéle reformot nem szavaznak meg.

Essterházy Pál gróf külügyi osztályfőnök a külügyminiszter nevében hosszabb beszédben reflektált az elhangzott felszólalásokra.

A delegáció rövid vita után a külügyi költségvetést általánosságban elfogadta. A részleteknél, különösen az udvari irattár tételénél hosszabb vita volt, amelyben Wekerle miniszterelnök is résztvett. Azután a külügyi költségvetést részleteiben is elfogadták.

A delegáció holnapi ülésén a hadügyi költségvetést fogja tárgyalni.

Aerenthal báró külügyminiszter ma adott első ízben delegációs ebédet, amelyre a két állam miniszterei és összes delegátusai hivatalosak voltak.

HIREK.

— Előkészítő tanácsülés. Ma délelőtt a tanács mint állandó választmány Károlyi Gyula gróf főispán elnöklése alatt ülést tartott, melyben a szerdai közgyűlés tárgyait látták el javaslatokkal.

— A Kisfaludy társaság közgyűlése. Budapesti tudósítónk jelenti: A Kisfaludy társaság vasárnap délelőtt tartotta ünnepi közgyűlését az Akadémia dísztermében. Mint minden évben, most is rengeteg közönség gyűlt össze, köztük igen sok szép asszony és fiatal leány, akik hol derűsleggel, hol őszinte lelkesedéssel hallgatták végig a tagok felolvasott műveit. Nagy sikere volt Berzeviczy Albert plasztikusan szép emlékbeszédének, Jakab Ödön megható költeményének, Ábrányi Emil poétikus megemlékezésének s Herczeg Ferenc bájos novellájának is. A gyűlést Beöthy Zsolt, a Társaság elnöke nyitotta meg magvas és kissé agresszív hangon beszédével, melynek elhangzása után Koszma Andor olvasta föl titkári jelentését. Ugyanő terjesztette elő a most eldönt pályázatok szenzációs eredményeit is. A Lukács Krisztina-díjat (a drámaírás főbb irányai) Lukács György dr. miniszteri segédfogalmazó, a klasszikus dráma fordítására kitűzött díjat Csengery János dr., a Buljovszky-díjat Zempléni Árpád nyerte meg.

— Vámbéry a Nobel díj nyertese. Londonból táviratozzák: A Nobel-díj intézői köréből az a hír szivárog ki, hogy a Nobel-alapítvány ezévi tudományos díját Vámbéry Ármín kapja meg.

— A horvátországi választások. Zágrábból jelentik: A választási küzdelem már teljes erővel megindult. A szerémmegyei Hertkovecén tegnap Vukadinovits Vazul dr. budapesti orvost léptették fel, önálló szerb programmal. Vukadinovits alapos ismerője úgy a magyar, mint a horvátországi viszonyoknak.

— Uray Imre meghalt. Budapesti tudósítónk jelenti: A képviselőháznak újra halottja van. Uray Imre, a Ház régi tagja, a tiszaháti kerület függetlenségi képviselője meghalt. A párt utódjánál Bárczay Gábor földbírtokost szándékozik feléltetni. A képviselők között a halálos eset nagy részvétet kelt.

— Kriványék. A sokat hányatott Krivány családba beköszöntött a béke s ezzel a szenzációk hőse eltűnik az érdeklődés homlokteréből. Kriványné nem tud férje nélkül élni. Vissza költözött hozzája. Ma már a városban látnak az érdekes párt karöltve sétálni. Krivány ismerősei előtt kijelentette, hogy elhagyja Aradot és Budapestre költözik, ahol foglalkozás után néz.

— A cár életveszélyben. Pétervárról jelentik: Az orosz terroristák a végsőkig el vannak keseredve az autokráta uralom üldözései és túlkapásai miatt. A cári család sohasem volt oly nagy veszedelemben, mint éppen mostanában. Mintegy két héttel ezelőtt a cár ebédhez ülve az asztal-kendő alatt halálos ítéletet talált, amelyben a forradalmárok azzal fenyegetik, hogy sorsát nem fogja elkerülni. De a terroristák a kisded trónörökös sem fogják kimélni. A cárné a trónörökös ágyának csipkés takaróján levelet talált, amelyen halálfejt volt festve. Ez az írás figyelmeztette a cári családot, hogy a trónörökös ép oly kevésbé fog megmenekülni a biztos haláltól, mint Miklós cár. Mindebből nyilvánvaló volt, hogy a forradalmároknak a cári család közvetlen közelében cinkostársai vannak. A rendőrség alaposan átkutatva a cári palotát és ekkor meglepő felfedezést tettek. Az egész palota alatt

elektromos vezetékek húzódtak el, amely a cári család lakosztályai alatt befalazott bombákkal voltak összekapcsolva. Állítólag tizenhét ilyen villamos vezetékekkel felszerelt bombát találtak. A rendőrség nagy apparátussal nyomoz az összeesküvők után, de eddig minden eredmény nélkül.

— A polgári fiúiskola telke. A város szabályozási bizottság ma tartott ülésében kijelölte az építendő polgári fiúiskola telkét. A február második felében tartandó rendkívüli közgyűlésnek azt ajánlja a bizottság, hogy vegye meg a város a Ferenc téren fekvő Neumann és Kneffel féle telkeket. Ez a közgyűlés fog foglalkozni a tűzérkaszárnya építésével is.

— Gyulai Pál nagybeteg. Budapesti tudósítónk jelenti: Gyulai Pál, a magyar írói gárdának legöregebb tagja, nagybetegen fekszik le nyílt villájában, ahova még a múlt esztendő nyarán költözött ki, még pedig — korához képest — viruló egészségben. Orvosai, akik nagy gondot ápolják hírneves pacienseket, abban a véleményben vannak, hogy Gyulai aggkori elgyöngülésben szenved. — Gyulai még az ősszel, szokott rugalmasságával tette meg az utat Budapest és Leányfalva között, jóformán naponként bejárt a fővárosba, rendszeresen megjelent a Franklin Társulatnál, melynek igazgatósági tagja s az ő ismert, kedves, agresszív módján vitatkozott barátai-val az aktuális irodalmi és politikai kérdésekről. Pár héttel ezelőtt azonban Gyulai Pál hirtelen elgyöngült, még pedig annyira, hogy azóta még a szobájából se tud kimozdulni. Egész napon át ágyában vagy karosszékeben pihen s minden mozdulat láthatólag terhére van.

— Schönaich a magyarság érdekében. Bécsből jelentik: *Dauers Armees Zeitung*-ban legutóbb megjelent magyarellenos támadás miatt Schönaich közös hadügyminiszter a tiszteket a lappal való mindennemű érintkezéstől eltiltotta.

— A Hadik-Wanderbilt nász kacsá. Bécsből jelentik: Hadik Sándor gróf tegnap ide érkezett. Megbízható forrásból jövő hír szerint özv. Wandersbilitnével való eljegyzésének híre nem igaz. Hadik gróf Amerikában nem volt és nem vett részt a Széchenyi László esküvőjén sem. A tengeren túl csak a kilencvenes években járt, akkor megfordult Newyorkban a Wandersbilit palotában is, de azóta a családdal nem érintkezett. Eljegyzésének hírért az amerikai sajtó eszelte ki.

— Merénylet Kerülő községben. Jeneszt István kerületi lakóra vasárnap este rálóttek. Életben maradásához kevés a remény. A kerületi csendőrség a tettet elfogta.

— Amerikai konzulátus Fiumében. Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok külgazdasági minisztere elhatározta, hogy huszonhat új konzulátust állít fel, közülük egyet Magyarországon Fiumében is.

— Az utolsó teaszur kiűző sikerült. Az iparosok nagyterme zsúfolásig megtelt előkező közönséggel, amely minivégig pompásan szórakozott. Különösen a tombola tette változatossá a délutánt, amely siker tekintetében az összes eddigi zsúrokat felülmulta. A kiűző rendezésben az oroszlanrész özv. Purgly Lajosné, Lőcs Rózsa és nejei lettek.

— A Széchenyi-gőzmalom vasárnap tartotta 35. évi közgyűlését. Az igazgatóság jelentése szerint a gőzmalom az elmúlt üzleti évet is jelentékeny jövedelemmel zárta, amennyiben 117827 korona 16 filler tiszta nyereséget mutat fel és emellett értékesítési alapját 145,784 korona 32 fillérrel növelte.

— Öngyilkosság Sándor Lajos tizenhétéves békési születésű aradi kosárfonó segéd szombaton gazdája lakásán életuntágból gyufaoldatot ivott. A kózkórászba szállították, ahol ma meghalt.

— A szegénytanulók konyhájában a héten Hermann Gyuláné és Kintzig Gézáné ügyeletek.

— A új ipartörvény ismertetése az aradi kereskedők előtt. Az iparosokra és kereskedőkre nézve kiválóan jelentős eseményt jelent az új ipartörvénynek Sztéryi József államtitkár által elkészített előadói tervezete, a mely szombaton jelent meg a nyilvánosság előtt. Miután ez a törvénytervezet, a mely a kereskedők iparüzésének ügyeire, a kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyainak, munkalejének szabályozására, a kereskedelmi iparoktatásra és munkaközvetítésre kiterjed, rövidesen a szakörök vélemény-adása elé kerül, kíváncsok, hogy az érdekeltek azt minél tüzetesebben megismerjék. Az Aradi Kereskedők Köre pénteken, február 14-én este kilenc órakor a kör nagytermében általános értekezletet tart, a melyen Faragó Rezső, a kör titkára fogja ismertetni az új ipartörvény most elkészült hivatalos tervezetének a kereskedőket és a kereskedelmi alkalmazottakat illető intézkedéseit. Az értekezetre a kör elnöksége a tagokon kívül szívesen látja Arad összes kereskedőit és alkalmazottait s a fontos tárgyra való tekintettel érdeklődésüket felhívja.

— A szentpétertéri népkönyvtár megnyitása vasárnap délután kedves ünnepély keretében folyt le. A Himnusz elneklése után Maurer Mihály a könyvtár vezetője üdvözölte a nagyszámban megjelent szülőket és vendégeket és kérte a polgármestert, hogy adja át a népkönyvtárt rendeltetésének. — Varjassy Lajos polgármester beszédében kiemelte a népkönyvtár fontos kulturmisszióját s buzdította a közönséget, hogy a könyveket minél nagyobb mértékben olvassák, azután Korom József tanító vezetésével a negyedik osztály növendékei három szép népdalt énekeltek. Majd Reichner András tanuló szavalta el Reviczky Gyulának: „Szeresd hazádat” című költeményét. Utána pedig Kovács Vince h. iskolafelügyelő tartott lelkes megható beszédet. Az ünnepélyt a Szózat elneklésével fejezték be. A könyvtár ezentúl minden vasárnap délután két és három óra között az érdeklődőknek rendelkezésére áll.

— Február hó 11-én, délután 3-tól kezdve az „Aradi takaréks és segélyegylet, mint szövetkezet” (Petőfi-utca 1. szám Bing-ház), egy teljesen befizetett XXI-ik évtársulati részjegy után 174 koronát fizet ki. Ugyanott 9—12-ig d. e. és 3—5 d. u., beiratkozni is lehet az újonnan alakult évtársulatba. 897

— Az iparosok és a betegsegélyezés. Az Aradi Építőiparosok Szövetsége a kebelébe tartozó iparosok részére sorozatos előadásokat rendez azokról az aktuális kérdésekről, amelyek az iparosok lényeges érdekeibe vágnak. Az első előadás a hó 13-án, csütörtökön délután fél hat órakor lesz az iparosok tanácstermében. Az előadó az Építőiparosok Szövetségének ügyvezető titkára, Kaszab Géza, aki az új betegsegélyezési törvényt és a betegsegélyező pénztár tagdíjszámítását fogja magyarázni az érdeklődők előtt. Az előadáson az Aradi Építőiparosok Szövetsége szívesen látja a szövetségben kívül álló iparosokat is.

— Eljegyzés. Belgráder A. fréd oravicia nagykereskedő eljegyezte Schillinger E. J. hódmezővásárhelyi vasárceskedő leányát, Irmát.

— Nemességi ügyek. Kempelen Béla ezúton értesíti a közönséget, hogy f. hó 13-án, csütörtökön, Aradon árutárában d. e. 11—1 és d. u. 3—5 között nemességi ügyekben az érdeklő-

dőknek a Fehér-kereszt szállóban rendelkezésre áll.

— **Halálozás.** *Mautner* Miksa, aradi nőszoabó, az aradi iparos élet tiszteletben megőrzött tagja, vasárnap délután, 76 éves korában meghalt. Váratlanul, szenvedés nélkül érte a halál. Özvegyén kívül gyermekei, vejei és kiterjedt rokonság gyászolja. Február 11-én délután fél három orakor temetik a Rákóczi utca 5. sz. házából.

— **A munkások vasárnapja.** Az „Aradi Nemzeti Szövetség” munkasképző intézménye vasárnapi szak és szórakoztató előadásán kegyelettel ünnepelte meg Arad hősi védőinek, *Assalos* Sándor és *Viész* társainak emlékeztétét. Az ünnepségre oly nagy számban jelent meg a közönség, hogy állig fért el a nagy teremben. Az ünnepélyen az *Assalos* Sándor-társaság küldöttségileg képviseltette magát. *Szerinka* Vilmos szavazta el *Pósa* Lajos szép alkalmi költőmónyát, *Berecz* Károly tanár pedig igen szép, gondolatokban gazdag beszédben méltatta a nagy eseményeket, az 1849. febr. 8-ika jelentőségét és Arad vitéz védőinek hősi tettét. A költői szépségeiben gazdag beszéd igen nagy hatással volt a hallgatóságra. Az ünnepély után az *Al Dunat* mutatta be *Matusik* Márton tanár. A legközelebbi vasárnap *Radó* Károly dr. tart érdekes előadást.

— **A munkásbiztosítás fölemelt díjai.** Az aradi kerületi munkásbiztosítási pénzár tegnap kapta meg az Országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár igazgatóságának ama határozatát, amely a hét nap után való betegsegélyezési díjak szedését rendeli el. Minthogy a határozatot törvényesség szempontjából nem kifogásolta az igazgatóság ülésén jelen volt *Mentők* Ferenc, az állami munkásbiztosítási hivatal masodelnöke, a pénztárak érdekeségeinek nem lehet már reménye, hogy a readkivül terhes járulékszámítás megváltoztassék. Ez indította az aradi pénztár vezetőségét arra, hogy a már február 1-én életbe épített új fizetési kötelezettségről, a nagyközönséget tájékoztató és hatnapos díjszámítást tartalmazó hirdetményeket bocsásson ki, amit az igazgatóság február 5-iki ülésén jóváhagyólag tudomásul is vett. Az országos pénztár igazgatóságának határozata egész terjedelmében így szól: *Köirrat* az ös-zes kerületi és vállalati munkásbiztosító pénztárak igazgatóságaihoz! Az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár igazgatóságának 1908. évi január hó 31-én tartott ülésében hozott határozata alapján közöljük az összes kerületi és vállalati pénztárakkal, hogy az 1907. évi XIX. t. c. 25. §-ában megszabott átlagos napibérszámítástól szerinti fizetendő 3%-os biztosítási hozzájárulék *hét napra szedendő*, mivel a biztosított tagoknak segéye is hét napra jár. Különösen kiemeljük, hogy a bérszámításba való sorozásnál az *egy napi tényleges kereset* szolgál alapul és *ezt kell kétszer venni*; az így nyert összeg lesz ezután a 3 százalékos heti járulékalapösszege.

— **Vízvezeték és villamszerelések tekintetében** felhívjuk olvasóink figyelmét az Aradi Építőiparosok szövetségének mai számunk nyíltterevében található hirdetésére.

— **Az allensteini dráma.** *Berlinből* jelentik nekünk: Az allensteini drámáról még a következőket jelentik Allensteinből: Az allensteini itokzatos gyilkosság homályát még nem sikerült eloszlatni. Göben századost, bárha katonai részről nagyon házagosaknak mondják az ellene felmerült gyanuokokat, még nem bocsátották el a vizsgálati fogságból. A letartóztatott tiszt lakását lepecsételték. A városban cirkáló hírek nem akarnak elmúlni. A város polgársága körében kihallgatásokat eszközölnek, melyek elsősorban annak a megállapítására irányulnak, hogy a meggyilkolt őrnagy felesége érintkezett-e más férfakkal.

— **Umberto ötlete.** Depretisnek, Umberto király egykori pénzügyminiszterének a felesége igen sovány hölgy volt és egy udvari bálon a legmélyebb kivágásu ruhában jelent meg. Umberto király, amikor meglátta az asszonyt, mosolyogva fordult az udvari marsallhoz és így szólt hozzá:

— No tessék, Depritis felesége mindenben utánozza a férjét.

— Bocsánat Felség — felelt a marsall — de nem értem a megjegyzést.

— Pedig elég világos, amit mondtam — szolt a király — mert Depretisné is azt teszi, amit a férje: nagy fedezetlen deficitet jelenik meg előttem.

— **Merénylet egy ügyvéd ellen.** *Dévárd* táviratozzak: *Szilágyi* Károly dr. ügyvéd ellen ismeretlen tettes gyilkosságot kísérelt meg. Midőn az ügyvéd este hét órakor irodájában ujságot olvasott, valaki az ablakon át, az utcáról belépett. A lövés a kettős ablakon át a függőcyt átlukasztva az ügyvédet jobb kezén és vállán több helyütt megsebesítette. A fegyver nyuláserétre volt töltve. Az ügyvéd sérüléseit súlyosak, de nem életveszélyesek. A tettes elmenekült.

— **Rumcompositio** 1 literhez 20 kr. *Litör* aroma 1 literhez 30 kr. Vojtek és Weisznál. 191

A községi birói állás.

— *Két nyilatkozat.* —

Egy helyi lapban ma „*Bedő és a tisztviselők*” cím alatt cikk jelent meg, amelyre válaszul *Setojka* József és *Bökényi* Aristid városi tisztviselők a következő nyilatkozatokat küldték be hozzánk:

I.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Tisztelettel kérem, hogy alábbi nyilatkozatomnak becses lapjában helyet adni méltóztassék:

Az „Aradi Híradó” 6-ik számában *Bedő* Árpád dr. érdekében írott és ugylátszik sugalmazott vezércikkben foglaltaknak személyemre vonatkozó része, legnagyobb sajnálatomra, nyilatkozatra kényszerít. A vezércikk ugylátszik azért íratott, hogy minket, akik hivatali állásban vagyunk, az esetleges pályázattól, az inkollégiáltás vádjával elriasztson. *Bedő* Árpád dr. ur legjobban tudja, hogy én pályázati kérvényemet még nem adtam be, mert személyesen jelenttettem ki előtte, hogy a községi birói állásra csak az esetben pályázom, ha ő ebben akadályozva volna, avagy ha más is pályázik, — mert összelettel kézzel nem nézhetném azt, hogy esetleg 20 évi szorgalmas munkásságom után egy kívül álló egyén, vagy egy fiatalabb olyan tisztviselőtársam nyerje meg ezen állást, akinek módja és alkama van más alkalommal, egy kis türelem mellett, megfelelő állást elnyerhetni.

Ne vegye tehát tőlem senki rossznéven, ha a fenti körülmények között a községi birói állásra pályázom. Hogy helyén való e az, vagy sem, előttem dönteni egyedül a törvényhatósági bizottság és nem a t. cikkíró ur hivatott.

Bármint alakuljon is ez a kérdés, én a magam részéről az inkollégiális cikk dacára, ma is állom mindazt, amit követendő magatartásomra nézve *Bedő* Árpád dr. urnak, mint tisztársamnak ígértem.

Tisztelettel
Setojka József.

II.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Cs. Endes Dániel „Aradi Híradó” című lapjának 6-ik számában megjelent vezércikk az alábbi nyilatkozatra készlet:

Az „Aradi Híradó” A községi birói állásra pályázók címen, személyemmel is foglalkozik és *inkollégiáltás vádjával* illet. Midőn ezt a vádat határozottan visszautasítom, — mert *Bedő* Árpád dr. ral szemben pályázni különben sem inkollégiáltás, — anélkül, hogy az említett cikkben foglaltakra érdemben felelni szükségessék és érdemesnek tartanám, csak azt jelentem ki, hogy pályázatomat még nem adtam be. Természetesen ebből még nem következik az, hogy be sem fogom adni.

Tisztelettel
Bökényi Aristid,
polgármesteri fogalmazó.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Elítelt román izgató. *Kolozsvárról* táviratozzak: *Joanovits* román nemzetiségi agitátort az itteni esküdtszék egy Magyarorszáz ellen irányuló cikkéért *másfélévi fogházra* és ezer korona pénzbüntetésre ítélte.

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1908. évi február hó 12-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 47. A polgármester bejelenti, hogy *Hámory* László dr. törvényhatósági bizottsági tagságáról lemond. 48. A tanács előterjesztése az automobil omnibuszok kerék tartálékának beszerzése iránt. 49. *Müller* Károly országgyűlési képviselő törvényhatósági bizottsági tag indítványa Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter ő Méltóságának Arad sz. kir. város diszpolgárává választása tárgyában. 50. A polgármester előterjesztése a söraktárnak megfelelő helyre való áthelyezése iránt. 51. A tanács előterjesztése legeltetési szabályrendeletnek megalkotása iránt. 52. U. az előterjesztése a második polgári iskola felépítéséhez szükséges telek megvétele tárgyában.

IDEGENEK ARADON.

— Február 10. —

Fehér Kereszt-szálloda. *Kónyi* Lajos dr. ezred. orvos Arad. — *Steiner* Árpád birtokos Szeged. — *Ado* Ján Mihály mérnök és neje Szeged. — *Rieger* Emil igazgató Bécs. — *Győri* Sándor igazgató Debrecen. — özv. *Kiss* Samuné magánzó Makó. — *Strausz* Ignácné kereskedő Borosjenő. — *Tomka* Vilmos birtokos Kecskemét. — *Petrovics* Lajos hivatalnok Szabadka. — *Szabó* Ede kereskedő és neje Békéscsaba. — *Bolygó* Károly igazgató Sámson. — *Löbl* Ferenc magánzó Torda. — *Tóth* Jenő tanár Nagyvárad. — *Gyékényes* István birtokos Nagyvárad. — *Zelman* Tivadar mérnök Igló. — *Maulis* Mihály hivatalnok és neje Igló. — *Szmetán* Samu kereskedő Nagyszeben. — *Lengyel* Béla mérnök Ujvidék. — *Szabados* József birtokos Miskolc. — *Veisz* Zoltán borkereskedő Vinkovce. — *Garai* Ármín kereskedő Zsolna. — *Gonda* Ferenc vasuti felügyelő Hódmezővásárhely. — *Várhegyi* Odón hivatalnok Hódmezővásárhely. — *Sümeghi* László gazdatiszt Nagyszentmiklós. — *Glanec* Alfréd szállító Temesvár. — *Révész* Ármín főfelügyelő Brassó. — *Jámor* Márton titkár és neje Pancsova. — *Bálo* Sándor irodafőnök Eger. — *Vajda* Márton szabász Félegyháza. — *Bozoki* Antal és családja Baja. — özv. *Várnay* Etelka magánzó és leánya. — *Szigeti* Béla vállalkozó Szolnok. — *Glauber* Izó utazó Budapest. — *Bergi* József utazó Budapest. — *Veingartner* Károly utazó Budapest. — *Kloncs* Adolf utazó Budapest. — *Strompf* Béla utazó Budapest. — *Ungár* Fülöp utazó Budapest. — *Dub* Hugó utazó Budweis. — *Vettes* Sándor utazó és fivére Nagyvárad. — *Ripper* Lajos utazó Bécs.

Központi-szálloda. *Berzevicse* Mátyás törv. széki biró Munkács. — *Barna* Jenő birtokos Tokaj. — *Komlóssy* Géza birtokos és neje Bucsáva. — *Kabdebó* István birtokos és neje Talpas. — *Török* Péter tanár Hódmezővásárhely. — *Zonda* Ferenc állomásifőnök Kisujzállás. — *Alexis* István festőművész Módos. — *Lányi* Ignác m. kir. végrehajtó Battonya. — *Dózsa* Anna magánzó Kolozsvár. — *Vamos* Jenő fakeskedő Nagyvárad. — *Streger* István jegyző Világos. — *Adler* Ármín fakeskedő Budapest. — *Horváth* Géza magánzó Nagyszeben. — *Dónáth* Béla hivatalnok Szegszárd. — *Tóbiás* Mihály vegyész Miskolc. — *Galló* Dezső gyártiszviselő Kalocsa. — *Mautner* Henrik magánzó Budapest. — *Diamant* Nándor utazó Bécs. — *Schück* Dávid utazó Bécs. — *Békés* Adolf utazó Debrecen. — *Tauglich* Mór utazó Budapest. — *Vágó* Jenő utazó Budapest. — *Steiner* Sándor utazó Budapest. — *Auer* Albert utazó Budapest. — *Ligeti* Béla utazó Budapest. — *Fehér* Ignác utazó Budapest. — *Palai* József utazó Budapest. — *Mangold* Jenő utazó Budapest. — *Kohn* Miksa utazó Budapest. — *Schwarz* Zsigmond utazó Budapest. — *Biro* Ignác utazó Budapest. — *Le*

bovasky József utazó Budapest. — Müller Nándor utazó Budapest. — Küller József utazó Budapest. — Klein József utazó Budapest. — Pekarek Rezső utazó Budapest. — Falentin Antal utazó Budapest. — Kestenbaum Armin utazó Budapest. — Szende Ignác utazó Budapest. — Gerber József utazó Budapest. — Iván Lőrinc állomásfőnök Kiskunhalas.

Vass-szálloda. Stern I. utazó Budapest. — Fuchs Vilmos utazó Bécs. — Schönfeld Mór utazó Budapest. — Horang Rezső utazó Budapest. — Szegváry Illés ügyvéd Budapest. — Dékány Pál birtokos Harmati. — Verő József birtokos Szentirma. — Homorszky Jenő birtokos Bellás. — Virág László tisztviselő Szentes. — Horemusz I. tanár Kiskunhalas. — Krishaber Lajos bérő Kiskunhalas. — Joczán R. dr. ügyvéd Bálinthely. — Herzfeld Mór utazó Budapest.

A számarköhögés,

a gyermekek ezen ismert réme ellen a SCOTT-féle Emulsió minden esetben sikeresen használtatik. A SCOTT-féle Emulsió a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek erősítésére, kiknek gyorsan visszaadja rózsás kerek arcukat.

Rendkívüli sikere és erősítő hatása abban lel magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leg hatásosabb anyagokból állítja össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán ízletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

5901

SCOTT-féle Emulsió

felelőtteknek s aggnak épp oly jó és hatásos, mint gyermekeknek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.
Kapható minden gyógyszertárban.

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelembe venni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 10

Kevés forgalom. Változatlan árak.

Az árak 50 kilónként számítva

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprillisa . . .	11.94—11.95	11.91—11.92
Buza októberre . . .	10.40—10.41	10.40—10.41
Zab áprillisa . . .	8.01—8.02	7.96—7.97
Rozs áprillisa . . .	10.40—10.41	10.74—10.75
Tengeri májusra . . .	6.83—6.84	6.85—6.86

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	649 75
Magyar hitelrészvény	784 25

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 10. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 117—118 fillérig; fiatal közép páronként 351—320 kilogrammig terjedő súlyban 118—120 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 120—122 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéselészett: Február hó 6. napján volt készlet 21.443 darab, február 7. napján főlajtatott — darab, február 7. napján elszállított 298 darab, február 8. napjára maradt készletben 21.145 darab. A húsolt sertés üzet irányzata: Változatlan.

Nemzeti Színház.

Kedd, 1908. évi február hó 11-én:

C) bérlet.

C) bérlet.

A kornevillei harangok.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Clairville és Gabet. Fordította: Rákosi J. Zenéjét szerző: Planquette R.

SEMELEK:

Henri	Vajda Dezső.	Jean Greniső	Faludi K.
Gaspár apó	Hunyadi J.	Szerpolette	Kállay Jolán.
Beily, bíró	Leóvey Leo.	Germaine	Zalay Margit.
Jegyző	Kulcsár L.	Egy matrész	Bóli Lajos.

Kedvete este 7 és fél órakor.

Szenzáció! Ma utoljára! Magyar felvételi
— Szocialisták felvonulása Budapesten. —
URANIA SZÍNHÁZ.
(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság tér mellett.)
Ma kedden. 1908. február hó 11-én
Műsor:

1. A bűvész. Mulattató.
2. Gyilkos. Dráma.
3. A kis hajóselegény. Életkép.
4. Peches vőlegény. Kacagtató.
5. Hagenbeck. A világ legnagyobb állatkertje.
6. Zergevadászat. Természet után.
7. Schweiz. Természet után.
8. Szocialisták felvonulása Budapesten okt. 10-én

Előadások délután 5, fél 7, és este fél 9 órakor.

Cukrászda.

Előadás alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik.

Holnap szerdán, este fél 7 órakor: FIUME, 66 képpel.

NYILTTER.

Aradi Építőiparosok Szövetsége.

Az Aradi Építőiparosok Szövetsége tudatja a n. é. közönséggel, hogy a munkaviszonyok rendezése a szerelő szakmában teljes sikerre vezetett s az összes villam- és vízvezeték szerelő műhelyekben elegendő segéd áll rendelkezésre.

A rendezett munkaviszonyok között és megbízható segédekkel dolgozó mesterek névsora a következő:

Diamant Ferenc, Atzél Péter utca 2.

Kalmár József (villamszerelő) Salacz-utca 2.

Kohn József Andrassy-tér 13.

Koch Dániel (villamszerelő) Deák Ferenc utca 42

Schäfer Rikárd Batthyány u/c 7.

Scheibel Vilmos Szabadság tér 10.

Az Aradi Építőiparosok Szövetsége felhívja a nagyközönséget, hogy saját érdekében csak olyan mesterekhez forduljon, akiknél a munkaviszonyok rendezettek lévén, nem kell munkázavarokról tartani.

Mindaddig felülmúlhatatlan!

A Maager W.-féle

valódi tisztított

Csukamájolaj

Csak akkor valódi, ha a háromszögű üveg a csatolt szalaggal (sárga papíron vörös fekete nyomással van ellátva.

(hatóságilag védett kiadásban.)

sárga üvegenként 2 kor.
fehér 3 kor.

Maager Vilmostól
Bécs. 193

1869. óta Ausztriába és Magyarországra általánosan bevezetve.

Tanárok és orvosok előszeretettel rendelik.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban és droguériában

Főlerakat és szétküldés Ausztria-Magyarország részére:

W. MAAGER, WIEN,
III/3., Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg üldöztetnek.

Kapható Aradon Földes Kelemen gyógyszertárban

Köszönetnyilvánítás.

Nem mulaszthatjuk el mindazoknak, kik felejtethetetlen halottunk, néhai

Wittmann Antal

vagongyári művezetőnek

f. é. február hó 10-én végbement temetésén oly kegyesek voltak számos megjelenésükkel, részvételükkel mély fájdalomukat enyhítették, nemkülönben mindazoknak, kik az elhunyt ravatalára koszorút voltak szívesek helyezni, végül pedig Tumó urnának azon megható bucsubeszéd tartásáért ezuton is fogadják hálás köszönetünket.

926

A bánatos Wittmann-család.

Első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Dr. Valkányi Rezső és neje szül. Scherfeneder Irma és gyermekeik Rezsőke, Irma és Bandika saját, valamint az alulírottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetetlen jó édes anyja, anyós, nagyné, testvér, nagyné és rokon

Özv. WAGNER REZSŐNÉ

szül. Biechall Teréznek,

f. é. február hó 10-én reggeli 8 órakor, életének 74-ik évében, rövid szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai február hó 11-én d. u. 3 órakor fogtak Csiky Gergely-utca 18-ik számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért február hó 12-én d. e. 8 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházán az egek Urának bemutatni.

Aldás emlékére!

Arad, 1908. február hó 10-én.

Biechall Mária, özv. Quensell Anna született Biechall, Kummer Vinczéné született Biechall József, testvérei. Kummer Vincze, sógora. Quensell Róbert, Held Anna szül. Quensell, Steniczka Rezsőné született Kummer Leopoldina, Kummer Vince, Kummer József, Kummer Mária, Boros Gyuláné szül. Biechall Mária, unokaöccsei és hugai. özv. Wagner Karolyné szül. Rózsa Lona, menyje. özv. Scherfeneder Antalné szül. Brunhuber Magdolna, nása és gyermekei. Scherfeneder Nándor, Schäffer Ferencné szül. Scherfeneder Elvira és férje, Scherfeneder Kálmán.

925

Pénzének ellensége,

ki azt francia pezsgőért szerja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

Legideálisabb szer az arc és
kéz bőrének ápolására az

„AZOR“

mely a legkényesebb követelmé-
nyeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszárakban és
gyógyáru üzletekben.

Főelárúító hely: 31

WOJTEK ÉS WEISZ
gyógyáru nagykereskedő uraknál Aradon.

Kapható Hegedűs Gyula üzletében.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Kitűnően égő nagy hőfokú

HAZAI KŐSZÉN

mm.-ja 3 kor. 40 fill.

házhoz szállítva (legalább
5 mm. vételnél) 3.60 kor.

Kapható:

Engel Gyula

Boros Béni-tér 29. és
Lövész utca 1. a.

üzleteiben.

Telefon 531. és 175. 13

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

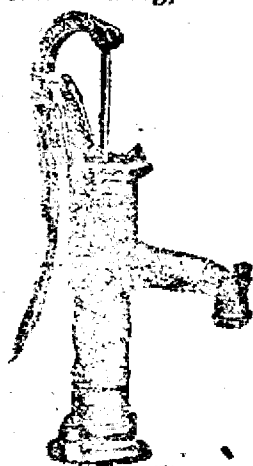
Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyár-
árakon.

A szivattyú hengerből a bor utca-
sáig kifolyik, a szőlő magva-
k és egyéb tisztáltságot
aronnal továbbítanak, ezáltal a sz-
vattyú nem remél és a bört ne-
rathatja, a gépezet jó működé-
sért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tűzi fecskendő

Bolyó szelepekkel. Közsé-
geknek legalkalmasabb
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tagadják meg
szolgálatot, — a gép jó működé-
sért 3 évi jótállás (ingyen javítás)
hozzá való országos egységes cs-
szárak és a legjobb minőségű belő-
gummozott,
kendercsővel
a legolcsóbb
árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és
jobbak, mi-
bármely be-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tűzi fecskendő-
és szivattyú készítő. 351

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

STEINER MIKSA

ártézi-kut készítő

Szapáry-liget (Aradmegye)

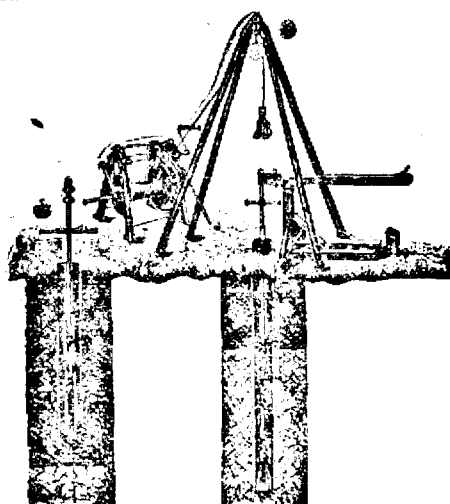
Interurban s megyei telefon szám 2.

Ajánlja magát, községek, birto-
kosok, hid építők, gyár és malomtu-
lajdonosok figyelmébe.

Elvállal ártézi-kutak furás és vé-
sését, furott nordon kutak elkészíté-
sét, hidak alap réteg kutatását, meg-
levő ártézi kutak kimosását.

Tervekkel s
költségve-
téssel kész-
séggel szol-
gál.

Városi s megyei telefon 509.

P É N Z

a legolcsóbban és leggyorsabban
földekre és városi házakra **amortisa-
tióra** (tőketörlesztéssel)

Aradon a legrégibb és legismertebb közv. titó iroda

Szücs F. Vilmos

a nagy zebeni földhitelintézet kölcsön képviselőjénél

ARADON, Karolina-utca 8. sz. (saját ház)

a fiók posta mellett.

Elvállalok convertálásokat utólagos díj és költség
megtérítés mellett.

„Házak és földek adás-vétel közvetítése.“

Ugyanitt megbízható üzletszerzők
alkalmazást kaphatnak.

Több aradi házat olcsón és előnyös fizetési
módozatok mellett eladok.

Ertesítés

Aradon, Atzél Péter-
utca sarok, a színház
főbejáratával szem-
ben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad
és vidéke nagyrabecsült közönsé-
gét, miszerint a közelgő idény be-
áltával **raktáromat minden-
nemű bőrökkel felszereltem**,
melyből a legszebb és legjobb
kivitelű 581

uri és hölgy cipőket

készítek,

miért is becses rendelésüket kérem
vagyok kitűnő tisztelettel

Wolf J.

uri és hölgy cipész.

Vevők és bérbevevők

semmiféle jutalékot

nem tartoznak fizetni.

Colophon István

ügynöksége

Arad, Kölcsey-utca 3.,

vagy a városi kávéház.

Eszközöl szállodák, vendéglők,
földek, szállók, házak bér- és ela-
dását, valamint borok és szeszes
italok eladását. — Ugyazint

amortisatiós kölcsönök

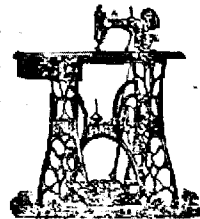
a legolcsóbb kamat melletti kiesz-
közlését előleg nélkül, ehhez csak
a birtokiv és telekkönyvi kivonat
kell. — Több emeletes magán- és
bérház 8—10%-ot jövedelmező, ol-
csón és kedvező feltételek mellett
eladók. — Pontos és lelkiismeretes
kiszolgálás. 881

Arad legrégibb
kerékpár és varrógép
raktára
és javító-műhelye.

PFAFF

varró-
gépek

melyek tar-
tossága fe-
lülmul minden ed-
dig létező gépeket
zajtalan könnyű
járás, izléses ki-
vitel.

Író angyal védjeggyel kétoldalon
játszható lemezek és
grammophonok. 71
Egyedüli képviselő:

Hammer Vilmos

műszerész-mester.

Arad, Szabadság-tér 7.

Telefon sz. 96.

POROSZ és MAGYAR KÖSZÉN

blombázott zsákokban,

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46.

451

Telefon 46.

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtéseket pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

341

fogorvos.

Bel a Stella
legjobb gummi óvszer
6 darab 2 korona
Földes Kelemen-nél,
Aradon.

Mindenemü fogfájást 5 perc alatt szüntetnek az
indiai fogcseppek.

Egy üveg 70 fillér.

— Kapható minden gyógyszerárban. —

Főraktár

271

Földes Kelemen-nél Aradon.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

**Földes-féle
Margit-Cremet,**

mely zsírtalan, ártalmatlan a rögtön szépit.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

281

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárában.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy a mai naptól kezdve a konopi állomáson

**I. osztályu bükk hasáb
I. „ tölgy dorong
I. „ bükk dorong
és tölgy hasáb fát**

vaggon számra, valamint nagyobb mennyiségben a legjutányosabb árban szállítjuk.

377

Kádár, Braun és Böhm.

Megrendelések és bővebb felvilágosítással szolgál:

Kádár József Arad, Kossuth-utca 68. szám alatt.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

= SZÉNSAV-MŰVEK =

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vagy legtisztább folyékony

Szénsavat

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szikvizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra. Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigorúan leltárikeresésű kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben.

5881

Szív-, vesé- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz.

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-Buziásfürdői szénsavmüvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgőnyozim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz. —
Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

Szöllőtulajdonosok figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. szőlőtulajdonosoknak ajánlani

300.000 drb. tölgyeszőlő karót

7' I. rendűt megvételre.

Az ár és fizetési feltételek megtudhatók

MÁRTICS ISTVÁN

szőlőbirtokosnál Magyarád.

903

Köhögés

Rekedtség

Elnyálkásodás

ellen páratlan jó hatásu szor a

TUSINAL CZUKORKA

ára egy nagy doboznak 60 fillér

Idegesség

Vérszegénység

Soványtság

ellen elismert kitűnő hatásu szor a

Dr. DURÁN-féle száraz

MALÁTA KIVONAT.

E kiváló hatásu tápszer különösen hizlalo kuránál legjobban bevált. Rendkívül kellemes ízénél fogva a gyermekek is örömmel veszik be. Bevehető az tejbe, kávéba, levesbe, theába, borba, stb. ára egy nagy üvegnek 2 korona.

Egyedüli főraktár:

241

HAJOS ÁRPAD gyógyszerárában

Arad, Andrássy-tér 22., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Rongált dobozu

levélpapirokat minden elfogadható árban árusítok ki. **Kerpel Izsó** könyv-, zenemű- és papirkereskedése, Arad. 212

Kiadó egész emeletből álló

elegáns, kényelmes uri lakás május elsőől Szent László-utca 5. — Ugyanott elegánsan butorozott kényelmes utcai szoba kiadó. 881

Eladó ház!

A Szent Pál-utca 14. számú egyemeletes ház tágas udvarral kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. Bővebbet: Domány Józsefnél. 921

Biztos existencia.

Egy jó forgalmu 15 év óta fennálló kézimunka és előnyomda üzlet családi okok miatt jutányosan eladó. Bővebbet a kiadóban. 914

Egy magányos özvegy

keres egy másik özvegyet, vagy leányt hozzá lakásba és ellátásra, hogy egyedül ne legyen. Bővebbet Thököly Imre-utca 4. 910

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős papírból egész vászon kötésben bőr sarokkal 500 oldal tartalommal 24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fia. Könyv és papirkereskedés. 201

Erzsébet kör-ut 22. számú

házban egy 6 szobás földszinti lakás megfelelő mellékhelyiségekkel folyó évi május 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott. 882

Egy 3 szobás udvari lakás

f. évi május 1-től bérbeadó. Bem-utca 1/a. szám alatt. 924

Német nyelvtan

tanítót keresek akieste 9 óráig taníthatna, leveleket „Kereskedősegéd” postrestant kérek. 923

Elveszett

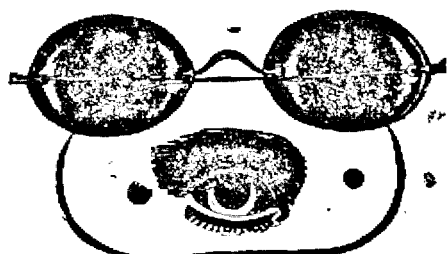
a főtér két oldalán egy peres irat, a mi tulajdonosán kívül mindenkire értéktelen. Kéretik a becsületes megtaláló, hogy azt szíveskedjék tulajdonosának átadni. Papp Istvánné, Arad, közkörház. 931

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK-SAMU

órák és látszerész

Arad Andrassy-tér és Waltzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb áron. Raktáron tart mindennemű színházi látszereseket a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnettek, orrcsüptetők és szemüvegek, arany, ezüst, nickel és tekenőbeka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2413

Szemüvegek és orrcsüptetők orvosi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

Szatócás üzlet

kedvező feltételekkel, május 1-ére kiadó. Értekezni a háztulajdonosnénál, özv. Weisz Salamonné, Mikos Kelemen-utca 58. 928

Két tágas utcai szobából álló

gargon lakás butorozva vagy butorozatlanul azonnal kiadó Erzsébet királyné-körút 8. szám I. em. Irodának is alkalmas. 927

Kiadó üzlethelyiség.

József főhg-ut 12. sz. a.

egy

911

üzlethelyiség

(ezidő szerint Kiszner-féle fűszerüzlet)

esetleg pincehelyiség külön is

kiadó.

Fodor és Reisinger.

Kiadó uri lakás!

Petőfi-utca 6 szám alatt az első emeleten egy 4 szobás utcai lakás erkélylyel, fürdő és cselédszobával, zárt folyosóval, villanyvilágítással 1908. május 1-től kiadó. Bővebbet Czukor László fakereskedőnél. 933

Elveszett

935

vasárnap délelőtt egy emailrozott női óra, hosszú ezüst láncsal, öt zsukszuval Kerpel-üzlettől Sina-utcaig. Megtaláló illő jutalom mellett vigye Kerpel kölcsönkönyvtárába.

Vasuti fuvardíjak reklamálását

léptettem a nagyközönség szolgálatában életbe, amely helyi útjítás következtében senki sem lesz kénytelen a vasuti szállítással kapcsolatos vasuti fuvardíjvizsatérítések iránti igényével idegenbe fordulni, mert minden e fajta megbízatást gyorsan, kifogástalan szakértelemmel és mérsékelt díjazás ellenében elvállalok.

Hangsúlyoznom kell ez alkalommal, hogy különösen a határidő bizosításnál a felszólamlások csak záros időn belül vétnek figyelembe, miért is kérem az érdekelteket, hogy a vonatkozó okmányokat hozzám idejében benyújtani szíveskedjenek.

Arad, 1908. február 11-én.

Kitűnő tisztelettel

RUBINSTEIN MÓR

szállító és bizományos

Arad, Minorita-palota.

Megyei telefon 188. szám. 930

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy azoknak, akik a belvárosban, Sarkad, Erzsébet, Sága és Poltura külvárosokban laknak a kamarási, azoknak pedig, akik Gáji külvárosban és a tanyákon laknak a gáji alkaptányi hivatalnál kell bejelenteni, hogy hány darab sertést, vagy juhot kívánnak a folyó évben a városi legelőre bocsájtani.

A bejelentésre a folyó évi február hó 11., 12., 13., 14., 15., 16., 18., 19. és 20. napjait tűzzük ki határidőül, amelyen túl bejelentések nem fogadtatnak el.

A bejelentések alkalmával lesznek kiállítva a juhokra nézve a kötelezővények a legeltetési díjak ama fele részére, amelyek nem a legelőre bocsájtás előtt, hanem folyó évi augusztus hó 20-ig fizethetők le.

A legelőre bocsájtás napja később lesz meghatározva és közhírré téve.

A városi tanács.

BRAUN EDE tűzifaraktára.

Ajánlja a n. é. közönségnek

Tűzifa első osztályu bükk hasáb

„ „ „ cser hasáb

„ „ „ bükk dorong

„ „ „ tölgy dorong

valamint vagon számra is kaphatók.

Tisztelettel

BRAUN EDE.

375

Hosszu száru bőrkeztü fehér, fekete es színes nagy raktár!

FEHÉR KIRAKATOK!

December hó végén érkezett hatalmas küldemény cérnávaszon egy részét kirakatunkban közszemlére tettük ki.

Nagymérvű elővásárlásaink folytán azon helyzetben vagyunk, hogy elsőrendű rumburgi, finom irlandi, paplan és alsó lepedőre való tiszta cérnávasznainkat még egy rövid ideig a tavalyi olcsó áron szolgálhatjuk.

Felhívjuk tehát a n. é. közönséget, hogy e ritka alkalmat felhasználva bevásárlásaival bennünket mielőbb felkeresni méltóztassék.

Kelengye beszerzésénél ajánljuk nagy raktárunkat kész női fehérművekben, u. m.: női ingek, ágyneműek, corsetták, Schroll-árak, fehér és színes asztalneműek. Különleges választék sveici himzések, cérnacsípkék és kézimunka slingelésekben.

Cérna és pamutvászon-maradékok a legfinomabb minőségben meglepő olcsó áron. 2—6 méteres maradékok kaphatók.

Tengersok himzésmaradék féláron!

Kiváló tisztelettel

Rosenblüh H. és Társa.

Hosszu száru bőrkeztü fehér, fekete es színes nagy raktár!